De geschiedenis van de Arya Dewaker-scholen

Indra Hu

bron
Indra Hu, *De geschiedenis van de Arya Dewaker-scholen*. Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker, z.p. [Paramaribo] 2013

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/hu__001gesc01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

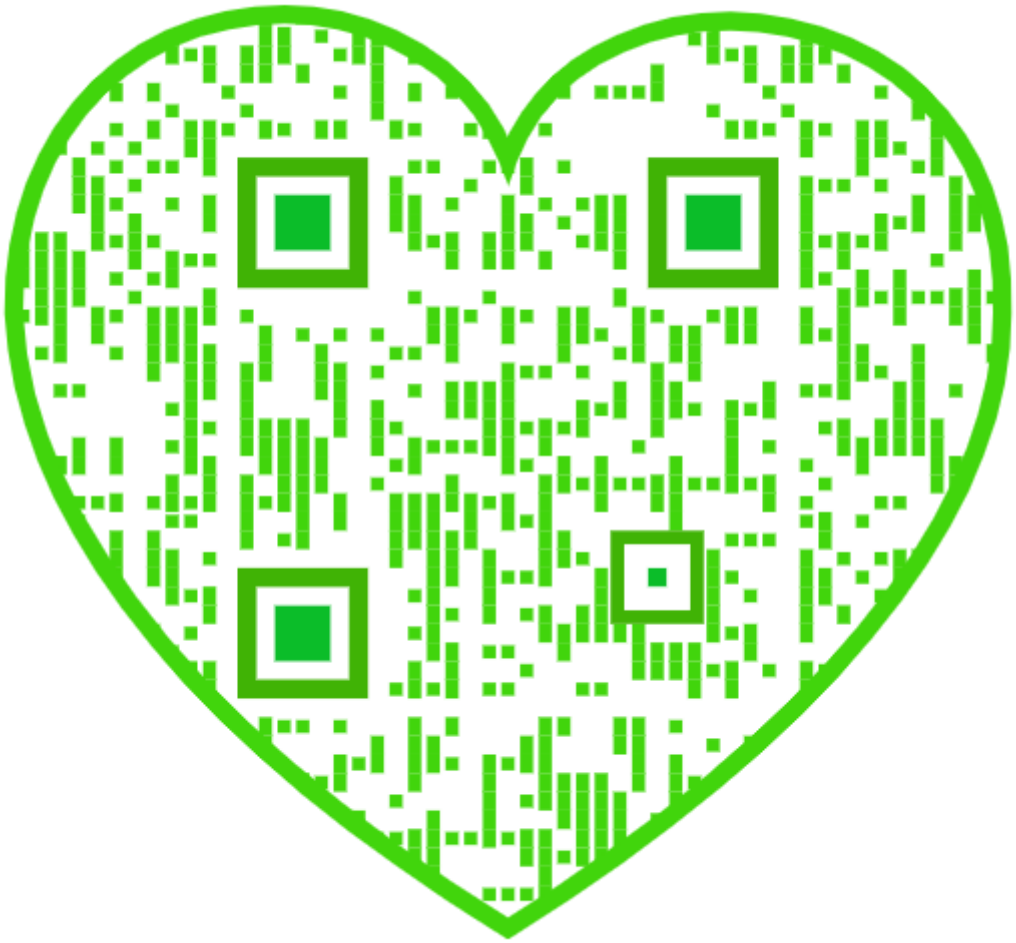

Voorwoord

Voor u ligt de eerste schriftelijke vastlegging van de geschiedenis van het Arya Dewaker-onderwijs.

Het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker heeft gemeend om de geschiedenis van de Arya Dewaker-scholen vast te leggen, omdat er geen literatuur over dit onderwerp aanwezig is.

Wil men bijvoorbeeld statistieken of andere historische gegevens van onze scholen raadplegen, dan is men aangewezen op orale bronnen van medewerkers of ex-medewerkers. Vaak genoeg is de beschikbare informatie ook nog onvolledig of deze ligt niet voor handen.

Bovendien worden de orale bronnen schaarser. Een reden te meer om deze geschiedenis vast te leggen.

Met de verschijning van dit boek is getracht een beeld te geven van de rol die de Arya Dewaker-scholen vervullen binnen het onderwijs in Suriname en wat deze scholen betekenen voor de gemeenschap.

Dit boek geeft duidelijk de bijdrage weer die de Arya Dewaker-scholen leveren aan de ontwikkeling van onze maatschappij. Deze bijdrage mag niet onderschat worden. De scholen hebben een belangrijk aandeel in de opvoeding en vorming van onze kinderen. Ouders sturen hun kroost graag naar scholen van de gemeente Arya Dewaker. Dit merken wij aan het begin van elk nieuw schooljaar. Er ontstaat een toeloop naar onze scholen voor nieuwe inschrijvingen.

Het is ongetwijfeld een feit dat de Arya Dewaker-scholen niet meer weg te denken zijn uit onze gemeenschap!

De Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker is een werkarm van de Vereniging Arya Dewaker. Het functioneren van de stichting is daarom onlosmakelijk verbonden aan deze vereniging. Een van de doelstellingen van de vereniging is het verspreiden van de Vedische filosofie. Ook wordt de samenleving bekendgemaakt met de waarden en normen van de Arische gemeenschap. De Vereniging Arya Dewaker heeft een geschiedenis van ups en downs gekend. Het

huidige bestuur, onder voorzitterschap van de eerwaarde pandit I. Tilakdhari, heeft de vereniging geleid van een zeer woelige periode naar rustige vaarwateren. Thans is er een goede basis gelegd voor verdere groei. De gemeente Arya Dewaker zal goede visies moeten ontwikkelen en met de juiste middelen deze moeten uitvoeren om de vereniging naar grotere hoogte te tillen. De Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker, als verlengstuk van de vereniging, is zich ervan bewust dat zij een bijdrage kan leveren hieraan.

Wij hopen dat met dit boek een bijdrage is geleverd aan de vastlegging van een belangrijk deel van de geschiedenis van de Vereniging Arya Dewaker en dat deze uitgave een verrijking is voor de Surinaamse literatuur.

Tot slot brengen wij onze hartgrondige dank uit aan eenieder die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit prachtig boekwerk.

De Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker
Radjen L. Khedoe
Voorzitter

Inleiding

Suriname is het land waar moskee en synagoge naast elkaar staan, waar mensen uit alle uithoeken van de wereld vredig samenleven en waar culturele rijkdommen van de gehele wereld te vinden zijn. Een mini-Verenigde Naties, een cultureel mozaïek, een multicultureel paradijs.

Tussen 1873 en 1916 kwamen 34.000 Brits-Indische contractarbeiders vanuit India naar Suriname. Zij waren onderdeel van een veel grotere groep Indiërs die zich rond die tijd over de wereld verspreidde. Tegenwoordig verwijst men naar deze Indiase migratiegolf met de term 'diaspora'. Zoals iedere groep die verhuist, namen en nemen ook de Brits-Indische contactarbeiders hun gewoonten, tradities, cultuur en religie mee. Verschillende Brits-Indische immigranten hadden uit India religieuze voorwerpen en boeken meegenomen. Enkele hindoes hadden een exemplaar van het Ramcharitmanas van Goswami Tulsidas (1532-1623) of van een andere hindoetekst meegebracht en enkele moslims een exemplaar van hun heilige boek, de Koran. De Brits-Indische contractanten begrepen dat ze op elkaar aangewezen waren en dat leidde ertoe dat zij extra hun best deden om de erfenis uit het moederland vast te houden en te activeren. Bovendien kende Suriname vanaf 1876 de leerplicht. Daarom openden de Nederlanders in 1890 zogenaamde 'Koeliescholen', waar ook onderwijs werd gegeven in het 'Hindostansch'. In 1929 werden deze koeliescholen vervangen door districtsscholen, waar alleen nog onderwijs gegeven mocht worden in het Nederlands. Het onderwijs aan de Hindostanen was altijd een verantwoordelijkheid gebleven van de overheid ofschoon het grootste deel van de schoolgaande kinderen onderwijs ontving op christelijk geïnspireerde scholen. De Brits-Indische immigranten waren zich terdege bewust van de consequenties die het christelijk onderwijs op het behoud van de eigen cultuur zou hebben, want in de jaren twintig en dertig was een van de belangrijkste doelen van de toen opgerichte hindoe-organisaties om eigen scholen op te zetten of te pleiten voor meer openbare scholen. In Brits-Guyana stichtte Bhai Parmanand, een vooraanstaand leider van de Arya Samaj, in 1910 de eerste hindoeschool in het Caraïbisch Gebied. In Suriname was de eerste

hindoeschool opgericht in 1934 door de gemeente Arya Dewaker. Dit boek vertelt de geschiedenis van de Arya Dewaker-scholen. Het is het resultaat van vooral orale bronnen en de bestudering van de schaarse geschreven literatuur. Hoewel wij ons uiterste best hebben gedaan om een zo juist mogelijke weergave van feiten aan u voor te schotelen, is het mogelijk dat informatie incompleet en of ons onbekend is. Wij staan open voor kritiek en verzoeken u om eventuele hiaten en aanvullingen aan ons door te geven, opdat de nodige correcties gepleegd kunnen worden bij een eventuele herdruk.

Indra Hu-Ramdas

Hoofdstuk 1 De komst van Hindostanen naar Suriname

Na de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 was de vraag naar arbeiders op de plantages nog steeds groot. Nieuwe werkkrachten moesten de taken van de slaven overnemen. Contractarbeiders werden gehaald uit China, Brits-Indië (India) en Nederlands-Indië (Indonesië). In oktober 1853 kwamen de eerste Chinezen naar Suriname. De Brits-Indische contractarbeiders kwamen in juni 1873 en tenslotte de Javanen in 1890 uit Nederlands-Indië.

Gezicht op de haven van Paramaribo
Bron: http://www.geheugenvannederland.nl

Vanuit de Surinaamse zijde (in feite de Nederlandse, omdat Suriname in die tijd een kolonie was van Nederland) had het aantrekken van deze arbeiders een economische en een politieke dimensie.

Economisch omdat men arbeidskrachten nodig had voor de plantages. Politiek omdat in juli 1873 het staatstoezicht op de slaven werd beëindigd en daarmee de afschaffing van de slavernij formeel een feit werd. De contractarbeiders namen de taken over van de al tien jaar eerder vrijverklaarde slaven, die voor een groot deel naar de stad waren vertrokken.

1.1 De Brits-Indische contractarbeiders

Na een reis van drie maanden zetten op 5 juni 1873 de eerste Brits-Indische immigranten voet aan wal in Suriname. Zij kwamen met het zeilschip de ‘Lalla Rookh’ (letterlijk: roze wang), met aan boord 399 mensen.

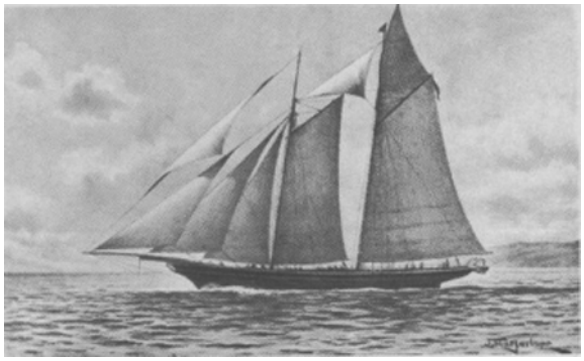

De Lalla Rookh
Bron: http://www.ssplprints.com

Tussen 1873 en 1916 kwamen ongeveer 34.000 Hindostanen naar Suriname, waarvan ongeveer 11.000 weer terugkeerden naar India.

Het grootste gedeelte van de immigranten kwam als contractarbeider. Daarom wordt deze groep ook wel *kantraki's* genoemd. De bedoeling was na een tijdelijk verblijf terug te keren naar het land van herkomst. Vaak waren het de negatieve omstandigheden in eigen land die de contractant in spé ertoe dreef in te gaan op de verhalen van de ronselaars. Het waren verpauperde boeren, landlozen, landarbeiders en mensen met familieproblemen die in Suriname een nieuw begin zagen. Een toekomst die begon met een schone lei in het ‘land van Shri Ram’. Zo werd Suriname namelijk gepresenteerd. Shri Ram is een incarnatie van God Vishnu, één van de goddelijke principes van de drie-eenheid van het hindoeïsme. Maar dat de ronselaars de situatie te rooskleurig deden voorkomen, zouden ze pas ontdekken wanneer het te laat zou zijn.

Brits-Indische contractarbeiders (kantraki's) voor het zogenaamde koelie-depot
Bron: http://www.geheugenvannederland.nl

In wezen was het systeem van contractarbeid een verkapte vorm van slavernij. De arbeiders werden voor een periode van vijf jaar onder erbarmelijke omstandigheden tewerk gesteld op de plantages. Er waren ontoereikende medische voorzieningen, een karig loon, barakken om in te wonen en een tekort aan vrouwen uit de eigen groep. Na beëindiging van het contract konden ze kiezen voor verlenging of voor terugkeer naar India. De nare ervaringen van de heenreis op de boot waren voor velen niet echt voor herhaling vatbaar. Tijdens de overtochten braken namelijk ziektes uit en gezien de weinige medische voorzieningen, kregen niet alle opvarenden de haven van Paramaribo uiteindelijk te zien. Ongeveer tweederde van de Brits-Indiërs of Hindostanen kozen dan ook voor Suriname, gezien de ‘voordelen’ die aan een eventueel permanent verblijf waren verbonden: land in eigendom of in pacht en een geldbedrag van honderd gulden voor eigen onderhoud. In de beginfase van hun bestaan in Suriname leefden de contractarbeiders gescheiden van de Europese en Creoolse bevolkingsgroepen. Het feit dat ze nog niet gewend waren aan hun nieuwe omgeving en de vijandelijke houding van de ex-slaven naar hen toe, zorgden voor een isolementspositie. Maar tegelijkertijd zorgde dit ook voor een sterke groepscohesie.

Enkele andere factoren die hieraan ten grondslag lagen, waren de lage maatschappelijke status die werd toegekend aan het werken op de plantages, de juridisch geïsoleerde positie van deze groep arbeiders in Suriname (er was speciale wetgeving voor deze contractarbeiders), de gemeenschappelijke erfenis van taal, religie en gewoontes en het negatieve beeld dat andere groepen van de nieuwkomers hadden.

Een kijk in de scheepsruimte
Tekening: Albert Roessingh
Bron: http://caraibischeletteren.blogspot.com

Van de 34.000 Brits-Indiërs die naar Suriname kwamen, was tachtig procent hindoe. Ze kwamen voornamelijk uit Bihar en de United Provinces (Uttar Pradesh). Het percentage moslims was gering: 18%, voornamelijk uit Punjab. In 1929 werden twee religieuze verenigingen opgericht: de Sanatan Dharm en de Arya Dewaker.

Hoofdstuk 2 De Arya Samaj: het begin

De Arya Samaj werd in 1875 in de Indiase stad, Bombay opgericht door volgelingen van Maharishi Swami Dayananda Saraswati (1823-1883). Hij staat ook bekend onder de naam Swami Dayanand en is de grondlegger van de Arya Samaj, wat 'vereniging van nobelen' betekent. Deze vereniging had als doel de integrale ontwikkeling van mens en maatschappij tot stand te brengen op basis van de Vedische filosofie.

Maharishi Swami Dayananda Saraswati (1823-1883)
Bron: http://www.aryasamajhouston.org

Swami Dayanand legde zijn leer vast in de tien principes:

1. God is de primaire oorzaak van alle wetenschappen en alles wat we via die wetenschap aan de weet kunnen komen.

2. God is bestaand, intelligent en gelukzalig. Hij is ook vormeloos, almachtig, rechtvaardig, genadevol, ongeboren,

oneindig, onfeilbaar, zonder begin, onvergelijkelijk, de steun en heer van iedereen, alomtegenwoordig, zonder angst, onvergankelijk, onsterfelijk, eeuwig, heilig en de schepper van het universum. Alleen hem komt verering toe.

3. De Veda's zijn geschriften met ware kennis. Het is de plicht van alle Ariërs ze te lezen, ze te horen en aan anderen voor te dragen.

4. Iedereen moet bereid zijn de waarheid te aanvaarden en onwaarheid op te geven.

5. Alle handelingen moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met Dharma, dat wil zeggen na overweging van goed en kwaad.

6. Het hoofddoel van de Arya Samaj is het goede te doen voor iedereen, oftewel het bevorderen van het fysieke, sociale en spirituele welzijn.

7. Alle mensen moeten worden tegemoetgetreden met liefde, redelijkheid en met waardering voor hun verdienste.

8. Men moet streven naar het verhelpen van onwetendheid en het bevorderen van kennis.

9. Men moet niet alleen tevreden zijn met het eigen welzijn, maar ook het welzijn van anderen nastreven.

10. Men moet zichzelf onder de beperking van het volgen van een maatschappelijk altruïstische zienswijze beschouwen, terwijl iedereen vrij is de regels van het individuele welzijn na te volgen.

Om deze principes uit te dragen, stichtte de Arya Samaj scholen in India en ze startte missionaire organisaties, die ver buiten India hun

activiteiten uitbreidden. Er zijn wereldwijd goed georganiseerde afdelingen van de Arya Samaj en het internationale hoofdkwartier is vanaf 1947 gevestigd in New Delhi, India.

2.1 De Arya Samaj in Suriname

In Suriname kreeg de Arya Samaj bekendheid door de komst van missionaire organisaties, die vanuit India bezoeken brachten aan de Caraïben, Trinidad, Brits-Guyana en Suriname. De beroemde theoloog en ook politicus van India, professor Bhai Parmanand, bracht in 1911 een bezoek aan Brits-Guyana en won veel aanhangers. In 1912 bezocht een van zijn leerlingen, Shri Pandit Koendjbiharie Tripati, Suriname. Hij hield op diverse plantages in het land een lezing over de Vedische leer en maakte veel volgelingen in relatief korte tijd. Er werden rond deze tijd veel lokale Arya Samaj verenigingen opgericht en de drang om in een beter georganiseerde vorm naar buiten te treden, groeide met de dag bij de aanhangers.

2.2 De Vereniging Arya Dewaker in Suriname

Op 4 augustus 1927 werd er tijdens een vergadering een werkcomité gevormd door prominenten van de Arya Samaj, waarin de heren Jagmohan Singh, Brijlall, Pandit Mathurapersad Doobe, Sewraj Singh en Ran Singh zitting hadden. Dit comité moest ervoor zorg dragen dat de Vedische leer op een waardige wijze zou worden uitgedragen.

Toen het ledental toenam, werd besloten om in een gebouw aan de Koningstraat te Paramaribo een Satsang-Bhawan (ontmoetings-centrum) te bouwen. Van hieruit werden religieuze activiteiten ontplooid zoals het houden van hawandiensten en lezingen onder de naam van de gemeente Arya Dewaker. Uiteindelijk heeft de komst van de eerste officiële predikant uit India, Pandit Mehta Jaimini op 15 juni 1929, geleid tot de vorming van een overkoepelende organisatie, de ‘Arya Dewaker Maha Sabha’ of de ‘Vereniging Arya Dewaker’ en kort genoemd ‘Arya Dewaker’, wat ‘De Arische Zon’ betekent.

Pandit Mehta Jaimini hield voordrachten op vele plaatsen en benadrukte onder zijn gehoor vooral het feit, dat taal en cultuur

behouden zouden blijven en dat men zou leven volgens de voorschriften van de Veda.

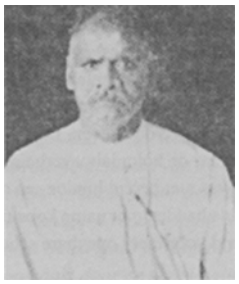

Pt. Mehta Jaimini
Bron: 50 jaar Arya Dewaker in kort bestek

Op 5 februari 1930 werden de statuten van de Vereniging Arya Dewaker bij resolutie van de gouverneur van Suriname (de Nederlandse koloniale overheid) goedgekeurd en gepubliceerd in het Gouvernements Advertentieblad (G.A.B.), later het Algemene Advertentieblad van de Republiek Suriname (A.R.S) genoemd.

Het eerste officiële bestuur bestond toen uit de heren Hirasing (voorzitter), Jagmohan Singh, Baynath Shah, Pandit Mathurapersad Doobe en de heer Sewraj Singh. Het bestuur heeft na aantreden een eigen terrein aangekocht van waaruit alle activiteiten konden worden ontplooid. Dit terrein staat op de hoek van de J.A. Pengelstraat en de Dr. S. Kafiluddistraat.

Hoofdstuk 3 Onderwijs begin jaren twintig

Begin jaren twintig van de vorige eeuw was het onderwijs niet voor eenieder toegankelijk. De mensen die betrokken waren bij de ‘strijd’ voor openbaar onderwijs voor Hindostaanse kinderen, startten eveneens een campagne om eigen scholen, weeshuizen en internaten op te richten. Eind jaren twintig wilden zij scholen beginnen waar goed en neutraal onderwijs werd gegeven. Dat gold zowel voor hindoes als moslims. Maar de koloniale overheid die wel christelijke scholen subsidieerde, was niet bereid hindoe- en moslimscholen te ondersteunen. Inmiddels hadden met name kopstukken, die betrokken waren bij de schoolstrijd voor meer openbare scholen, zich georganiseerd.

In augustus 1934 openden de Arya Samaji's een school in de Van Drimmelenpolder in het district Nickerie. Zowel in *De West* van 20 augustus 1934 no. 2682 als in *Het Onderwijs*, het orgaan van het SOG van 8 september 1934 no. 9, werd vermeld dat op 2 augustus 1934 de ‘Eerste Arische school’ werd geopend. Deze school werd op 1 januari 1936 opgeheven, vanwege het tekort aan financiële middelen. Na twee jaar bleek het onmogelijk om alle kosten, inclusief de salarissen van de leerkrachten uit giften van de Hindostaanse gemeenschap te betalen.

Vanaf het jaar 1933 werd het aantal schoolgaande kinderen van Hindostanen en Javanen zoveel mogelijk bijgehouden door de koloniale overheid. Het *Surinaamsch Verslag* (de jaarlijkse reportage van het koloniaal bestuur over Suriname aan de minister van koloniën) maakte daar melding van. De aantallen schoolgaande immigrantenkinderen werden dus jaarlijks geregistreerd, waardoor duidelijk was waar zij terechtkwamen. Datzelfde gebeurde ook in alle onderwijsverslagen na 1950. Daarnaast werd er ook onderzoek gedaan. Zo wezen talloze studies uit dat grote achterstand op districtsscholen, waar de meeste Hindostaanse kinderen onderwijs volgden, werd veroorzaakt door minimale voorzieningen, zeer slecht onderwijs en in het verlengde daarvan een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal. Het Nederlands bereikte maar een klein deel van de

schooljeugd. De rest verliet de school met een kennisniveau van de Nederlandse taal dat vergelijkbaar was met de kennis van iemand die een vreemde taal onvoldoende beheerst. De woordenschat was minimaal en ongeschikt voor actief taalgebruik.

'De leerling was over het algemeen heel ijverig en ambitie was vooral karakteristiek voor Hindostaanse kinderen, maar de taalpolitiek van de overheid creëerde ernstige problemen. Leerlingen konden niet omgaan met de "nationale" taal en dat was de grootste oorzaak van de onderwijs- en culturele achterstand van de Hindostanen, terwijl ook zij westers onderwijs verkozen. Door deze aanpak gaf het onderwijs geen gelijke kansen. Creoolse kinderen waren beter in staat de instructie in het Nederlands te volgen. Het genoemde verschil werd niet alleen veroorzaakt door de taalsituatie, maar ook door de ongelijke spreiding van de bevolking', concludeerde W.Gs. Hellinga in zijn onderzoeksrapport. Prof. Dr. Hellinga was hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en deed vanaf 1949 onderzoek in Suriname.

3.1 Districten verstoken van goed onderwijs

Hellinga wees erop dat goed onderwijs slechts in Paramaribo werd gegeven. Aangezien de meeste Hindostanen en Javanen in de districten woonden, waar vóór 1949 geen mulo-onderwijs mogelijk was, waren hun kinderen verstoken van goed onderwijs. In 1949 werden de eerste muloscholen opgericht in Moengo en Nieuw Nickerie. Afgezien van de grote afstanden naar deze twee muloscholen, moesten de districtskinderen eerst de glo-A scholen bezoeken, die ook in dezelfde plaatsen waren gevestigd. Pas daarna konden zij eventueel op de mulo worden geplaatst (Zowel voor de glo-A als voor muloschool was schoolgeld verschuldigd). Kortom, de twee muloscholen waren vooral bedoeld voor kinderen uit deze hoofdplaatsen die reeds de glo-A bezocht hadden. Ouders van kinderen buiten Nieuw Nickerie en Moengo moesten allerlei voorzieningen treffen alvorens hun kinderen terecht konden op de mulo. In de praktijk was dat voor de meeste Hindostaanse ouders niet haalbaar.

3.2 Hindostaans internaat

Evenals de christelijke scholen werden ook weeshuizen en internaten van de missie en zending gesubsidieerd door de koloniale overheid. (zending is het verspreiden van het christelijk geloof in een andere cultuur. De term zending wordt met name gebruikt in protestantse kringen en de term missie wordt gebruikt in de Rooms-Katholieke kerk.) Op 18 oktober 1933 richtte de gemeente *Arya Dewaker* (Arische zon) het *Swami Dayanand* weeshuis op aan de Wanicastraat (nu J.A. Pengelstraat) in Paramaribo. Dit weeshuis werd al gauw gevolgd door het weeshuis en internaat van de *Arya Pratinidhi Sabha* en de '*Mata Mahadei Stichting'* in Paramaribo. Op 1 april 1959 werd een internaat tevens een weeshuis van de Sanatan Dharm geopend aan de Tulpstraat, eveneens in Paramaribo. Ook de moslimgemeenschap zette haar eigen voorzieningen op.

Het weeshuis Swami Dayanand had tien kinderen in huis op 31 december 1933. Aan deze en een tiental andere kinderen werd 's middags onderwijs gegeven in het Hindostani. Eind 1934 telde het weeshuis 18 kinderen, maar ondanks talloze verzoeken werd er geen 'landsubsidie' verstrekt. Dit weeshuis draaide alleen op giften van de Hindostaanse gemeenschap. Jaarlijks groeide het kindertal in het weeshuis, maar gouverneur J.C. Kielstra bleef hardnekkig weigeren een kleine bijdrage toe te kennen uit het subsidiepotje van de koloniale overheid om de kosten van het weeshuis te helpen financieren. In 1935 telde het tehuis 26 kinderen en in 1936 bedroeg het aantal kinderen al 29. Het statenlid C.R. Biswamitre bleef onvermoeibaar pleiten voor subsidie aan de niet-christelijke gemeenten, maar hij was de stem van de roepende in de woestijn, omdat er geen oren waren naar zijn herhaaldelijke verdediging van gelijkberechtiging. Tot dan toe werd subsidie alleen aan tehuizen voor christelijke weeskinderen toegekend, die jaarlijks werd verhoogd. Het bedrag van de verhoging kon onder meer aan het weeshuis van de gemeente Arya Dewaker worden verstrekt. Biswamitre vond dat vanzelfsprekend, omdat soortgelijke instellingen van zending en missie al subsidie genoten. Gouverneur Kielstra wees het

desbetreffende verzoek opnieuw af, omdat '*den toestand van 's lands geldmiddelen'* dat niet toeliet.

Weeskinderen van het Swami Dayanand Kinderhuis met enkele prominenten van de gemeente Arya Dewaker en voorzitter C.R. Singh
Bron: 50 jaar Arya Dewaker in kort bestek

Een hernieuwd uitgebreid verzoek leverde evenmin wat op. Uit de *Surinaamse Verslagen* bleek dat de christelijke internaten *Rajpur (R-K) en Sukh Dham (EBG)*, die speciaal waren opgezet voor gekerstende Hindostaanse kinderen, wel subsidie genoten ondanks '*den toestand van 's lands geldmiddelen'*, zoals verwoord door Kielstra. Ondanks hun status als Nederlands onderdaan moesten weeshuizen en scholen van Hindoes en Moslims het hebben van giften uit de eigen bevolkingsgroep. In de *Handelingen* over 1933-1934 valt te lezen dat dit (het wel subsidiëren van de andere - christelijke - weeshuizen) gebeurde, '*omdat de andere inrichtingen reeds verkregen, dus historische rechten (konden) doen gelden.'* Deze verklaring is illustratief voor de heersende opvatting van een belangrijk deel van de toenmalige Surinaamse samenleving. Het eerstgeboorterecht gold kennelijk slechts dan, wanneer het steun uit 's lands geldbuidel betrof, niet wanneer deze moest worden aangevuld. Dan werden Hindostanen gedwongen te betalen.

In dit verband is een bericht in het bijblad van *De West*, overgenomen uit de *Hernhutter*, ook opmerkelijk. De huisvader van het

kindertehuis Alkmaar (*Sukh Dham)* schreef een verslag over een Hindostaans meisje dat ‘wees’ was en in het weeshuis was opgenomen. Hij eindigde met het volgende:

‘Hadden wij ons 't lot dezer kinderen niet aangetrokken, dan zouden zij mogelijk bij een Hindustaansche vrouw zijn terecht gekomen, of bij de een of andere heidensche of Mohammedaansche familie.’

3.3 Bescheiden subsidie

Welgeteld duurde het twintig jaar eer het weeshuis van de gemeente Arya Dewaker een bescheiden subsidie ontving. Het verslag van het Departement van Sociale Zaken en Immigratie vermeldt in het Jaarboek 1956 op pagina 65 dat het Arya Dewaker weeshuis in 1953 (voor het eerst!) een bedrag van 2.000 gulden aan subsidie ontving. Dat bedrag werd in 1954 verhoogd tot 3.600 gulden. Het katholieke *Rajpur* ontving 5.648 gulden in 1953 en het jaar daarop maar liefst 6.124 gulden. De EBG-internaten op Saron (speciaal opgericht voor creoolse kinderen), Alkmaar en Leliëndaal ontvingen in 1953 samen 16.742 gulden en in 1954 een bedrag van 16.405 gulden.

Ook het weeshuis en internaat van de *Mata Mahadei Stichting* ontving subsidie van de overheid in 1957. Het totaalbedrag was 7.500 gulden. In 1958 ontving dit weeshuis en internaat *Mata Mahadei* totaal 5.385 gulden, terwijl het weeshuis van de gemeente Arya Dewaker het in dat jaar met 3.600 gulden moest doen. Op het terrein van de gemeente Arya Dewaker in Paramaribo werd vanaf 1933 al onderwijs gegeven aan zowel de weeskinderen uit het internaat, als aan (tientallen) kinderen uit de omgeving. Dit schooltje groeide uit tot een grote lagere school voor kinderen uit de wijde omgeving waaraan later een ulo en mulo werden gekoppeld. Het hoofdgebouw van de *Sohansinghschool* stond aan de toenmalige Wanicastraat en begin jaren zeventig kwam er een dependance aan de Sohawanweg op Kwatta. Ook de *Sanatan Dharm* richtte een weeshuis en lagere school op in 1959. Voor hen die verder wilden studeren en in het district woonden, was het *Luchmonsing internaat* aan de Watermolenstraat (in Paramaribo) in 1924 opengesteld. Dit internaat had echter beperkte opvangruimte.

De Surinaamse Islamitische Vereniging (SIV) had vóór 1960 ook al een weeshuis naast de moskee aan de Keizerstraat in Paramaribo.

Voor districtskinderen die niet ver van Paramaribo woonden startte de *Shri Vishnuschool*, een Hindoemuloschool in 1960. De heer Taxila was nauw betrokken bij de voorbereidingen van deze school:

'Wij hebben geld ingezameld. Huis aan huis. Hindostanen hebben rijst gegeven en de rijst is verkocht. Daarnaast heeft de bekende Baba Raja een som geld gegeven en geholpen bij de bouw van de school. Het perceel was al van de Sanatan Dharm. De Shri Vishnuschool heeft een belangrijke rol gespeeld bij de emancipatie van Hindostanen. Wij vonden dat wij onze eigen identiteit moesten ontwikkelen. Want zoals je muloscholen van de EBG en de R.-K. hebt, moest er ook ruimte zijn voor Hindu(mulo)scholen. Wij wilden nog geen uloschool oprichten, pas later kwamen uloscholen, ook in de districten.'

In de jaren zestig werden meer lagere, ulo- en muloscholen opgericht door Hindostanen in Suriname. Niet alleen in Paramaribo waar de *Ansarischool* (Islamitisch), de *Sohansinghschool* (Hindoe, van de gemeente Arya Dewaker) en de *Shri Vishnuschool* (Hindoe, van de gemeente Sanatan Dharm) stonden, maar ook in de districten.

3.4 De eerste scholen in Suriname

Tot de eerste helft van de 20ste eeuw overheersten christelijke godsdiensten in Suriname en zo ook het christelijk onderwijs op scholen. Tussen 1890 en 1906 waren er ook scholen waar het Hindi en Urdu als instructietaal werden gebruikt, maar deze *'Koeliescholen'* riepen grote weerstand op in de samenleving. De koeliescholen zouden ervoor zorgen dat kinderen de taal van de ouders zouden blijven spreken, wat de verchristelijking van de koelies zou tegenhouden. De overheid liet het onderwijs voor een belangrijk deel over aan de zending en missie, die in Suriname voornamelijk hun geloof wilden verspreiden. De zending begon in 1905 een school speciaal voor kinderen van Brits-Indische koelies, negerkinderen werden er niet toegelaten. Vooral de missie opende scholen in de districten waar ex-contractarbeiders woonden en werkten. 's Morgens

was het Nederlands de instructietaal en 's middags leerden de kinderen lezen en schrijven in het Hindi, Bijbelse verhalen werden verteld en er werd gezongen. De achterliggende gedachte was dat de missionarissen de kinderen in de eigen taal de godsdienst grondig konden inprenten.

Het is dan ook te begrijpen dat er zware tegenstand werd geboden door deze Brits-Indiërs. Gebundeld in de belangenvereniging ‘Bharat Oeday’, kwamen ze vooral in opstand tegen de activiteiten van de missie. Zij wensten geen christelijk onderwijs voor hun kinderen en eisten in 1927, toen de strijd op zijn hoogste punt was, openbare scholen. Ze gingen op straat, hielden vergaderingen, die druk bezocht werden en verzamelden een lijst met handtekeningen, waarin ze om scholen vroegen in de verschillende regio's waar voornamelijk Hindostanen woonden. Hun eisen werden ingewilligd en in november 1927 begon de overheid met acht scholen in ‘koeliecentra’, maar deze scholen kwamen niet voor op de landsbegroting en ontvingen dus geen subsidie. Scholen van zending en missie werden wel gesubsidieerd door de overheid.

Hoofdstuk 4 De verworvenheden van de gemeente Arya Dewaker

Toen de gemeente Arya Dewaker, na erkend te zijn in 1929, eenmaal een vast bestuur had, kon zij al de doelen die zij nastreefde een voor een verwezenlijken. Jaques Hirasing werd de eerste voorzitter van deze organisatie. Het hoofdbestuur was onderverdeeld in drie hoofdafdelingen en er waren verder ook onderafdelingen.

In 1933 werd een tehuis voor weeskinderen (de Swami Dayanand Anathalay) in Paramaribo opgericht en in 1934 een basisschool in Nickerie. Jammer genoeg moest de school in Nickerie na twee jaar de deuren sluiten. Het tehuis werd, ondanks het feit dat er geen subsidie werd gegeven door de toenmalige overheid, toch in stand gehouden, zelfs tot na de Tweede Wereldoorlog. Vanaf 1953 werd het tehuis wel door de overheid gesubsidieerd, maar vooral door steun van leden en sympathisanten in stand gehouden. Om de prediking van de Vedische leer te blijven stimuleren, werd de priesterraad in 1945 opgericht. Om de kerkdiensten in een goed ingerichte mandir te doen plaatsvinden, werd in 1946 een aanvang gemaakt met de bouwplannen van een mandir en in 1947 vond de opening plaats van de nieuwe mandir.

Eerste steenlegging van de Arya Dewaker mandir in 1946
http://peeepl.com

In 1948 werd de Arya Mahila Samaj opgericht (de Vrouwen Beweging van de Arya Samaj), thans de Nari Samaj genoemd, omdat de grondlegger van de Arya Samaj zegt dat de Veda's aangeven dat de vrouw gelijke rechten heeft in vergelijking met de man en dit wordt gezien als de '*ardhangi*', wat betekent 'de helft van het lichaam' van de man. De vrouw komt dus een zeer geëmancipeerde positie toe. De vrouwenorganisatie nam de zorg van het weeshuis op zich en door haar inspanning werd de vernieuwing van de huwelijks- en echtscheidingswetgeving in 2003 in werking gesteld. Na de oprichting van de scholen waren deze gelijk ondergebracht onder het beheer van het schoolbestuur. In 1995 koppelde het schoolbestuur zich los van het hoofdbestuur en werd zelfstandig. Vanaf dan is de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker hét orgaan dat het onderwijsgebeuren coördineert.

Figuur 23. Pas in 1947 vond de inwijding plaats van een Ariasche tempel Arya Dewaker door gouverneur Mr. J.C. Brons (1944-1948) aan de Wanicastraat te Paramaribo. Bron: Het Surinaams Museum.

Inwijding van de mandir van de gemeente Arya Dewaker in 1947
Bron: http://www.geheugenvannederland.nl

Het hoofdbestuur opende ook in de districten afdelingen om zodoende al zijn activiteiten in het land zo goed mogelijk te kunnen ontplooien en zo succesvol mogelijk te laten verlopen. De gemeente Arya Dewaker heeft veel kunnen bereiken vanaf de oprichting tot heden.

Zij treedt op de voorgrond als het gaat om de vertegenwoordiging van

de vereniging zowel in als buiten Suriname. De gemeente opende op 11 februari 2011 haar grootste en mooiste mandir. Deze staat op het hoofdkwartier van de gemeente en dient niet alleen als bedevaartsoord, maar biedt ook de mogelijkheden tot het ontplooien van allerlei activiteiten ter bevordering van de Vedische leer, in haar multifunctioneel centrum, het Babuji C.R. Singh Educatief Centrum. De mandir trekt ook jaarlijks velen uit zowel binnen- als buitenland aan, zowel hindoes als niet-hindoes. Deze mandir is ook de hoofdtempel van de Arya Samaji's.

De Arya Dewaker mandir
Fotograaf: Sanjay Sheoratan

Hoofdstuk 5 De ontwikkeling van het onderwijsgebeuren binnen de gemeente Arya Dewaker

In augustus 1934 richtte de gemeente Arya Dewaker in Nickerie een lagere school op. Ze vroeg tegelijk met de christelijke school een subsidie aan. Deze werd haar niet toegekend, omdat de gemeente Arya Dewaker volgens de overheid geen erkend genootschap was en na twee jaar was de gemeente genoodzaakt de school te sluiten.

Pas na ongeveer vijfentwintig jaar, na sluiting van de eerste school van de gemeente Arya Dewaker, werden scholen opgericht door hindoe- en moslimgemeenten.

Onder dit tempelgebouw werd in drie klassen onderwijs gegeven door Hindostaanse onderwijzers in het district Nickerie
Fotograaf: Willem van de Poll

De scholen van de verschillende gemeenten in Suriname vallen onder het '*bijzonder onderwijs'*, omdat ze ook het vak godsdienst onderwijzen. Dit vak is medebepalend voor de overgang. Het gevolg van het vak godsdienst is, dat de gemeentescholen per week meer uren hebben dan de openbare scholen en ze beginnen veelal eerder dan de openbare scholen.

Hindostaanse school onder een tempelgebouw
Fotograaf: Willem van de Poll

5.1 Het schoolbestuur van de Vereniging Arya Dewaker

Toen in 1929 de Vereninging Arya Dewaker werd opgericht, werd er een commissie schoolbestuur door het hoofdbestuur in het leven geroepen. Het schoolbestuur moest het onderwijsgebeuren van de gemeente beheren, namelijk het hindi-onderwijs. Nadat de Jainarain Sohansinghschool in 1962 en later andere scholen waren opgericht, vielen deze ook onder beheer van het schoolbestuur. In het begin hadden leden van het hoofdbestuur zitting in het schoolbestuur. Later hadden naast de hoofdbestuursleden ook schooldirecteuren zitting in het schoolbestuur. Daarna werden de schooldirecteuren uit het schoolbestuur gehaald en er werden geen personen meer in het bestuur toegelaten die directe bemoeienis hadden met het onderwijs vanwege belangenverstrengeling (‘conflict of interest’). Het schoolbestuur had vanaf 1962 ook een eigen onderwijsinspecteur, de heer M. Goerdin. Hij coördineerde het aannamebeleid van de leerkrachten bij de gemeente en was ook het aanspreekpunt van het

onderwijs voor de gemeente Arya Dewaker. De heer Goerdin heeft tot en met 1980 als leerkracht, directeur en onderwijsinspecteur van de gemeente gewerkt, maar ambtshalve had hij ook zitting in het toenmalig schoolbestuur samen met de heer S. Abhelakh onder leiding van de heer K. Ramsoendersingh. De scholen waren vanaf het begin aangesloten bij de overheid. De rol van de overheid was het uitbetalen van de salarissen van de leerkrachten en zij oefende controle uit op de kwaliteit van het onderwijs. Verder gaf de overheid subsidie voor lokaalhuur en leermiddelen en zij betaalde ook de administratiekosten. Overigens doet de overheid dit alles nog steeds. Begin jaren negentig ontstond binnen de gemeente, voornamelijk bij het lerarenkorps, ontevredenheid over het reilen en zeilen binnen het schoolbestuur. In 1995 vond er een drastische verandering plaats in het schoolbestuur binnen de vereniging.

5.2 Van schoolbestuur naar Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Er gingen stemmen op binnen de gemeente die vroegen om een zelfstandig orgaan, dat de scholen moest beheren. Ze waren van mening dat een zelfstandig orgaan meer ruimte zou hebben om zelfstandig beslissingen te nemen het onderwijs aangaande en het geheel veel beter zou kunnen begeleiden en coördineren. Ook zou zelfstandigheid het voordeel hebben dat men gemakkelijker financiële donaties ten behoeve van het onderwijs zou krijgen of rechtshandelingen zou kunnen plegen. Op 19 december 1995 werd de verzelfstandiging een feit. Toen werd de Stichting Scholen Gemeenschap Arya Dewaker opgericht. De stichting heeft tot doel: het algemene en het Vaidik-onderwijsproces in Suriname te bevorderen, zulks in de ruimste zin des woord. De stichting is vanaf toen geheel belast met het reilen en zeilen binnen het onderwijsgebeuren. De organen binnen de gemeente Arya Dewaker zijn gescheiden en het hoofdbestuur bemoeit zich indirect met het onderwijsgebeuren. Ook de schooldirecteuren hebben indirect invloed op de werkzaamheden en bevoegdheden van het stichtingsbestuur, vanwege een overlegstructuur namelijk het schoolleidersconvent.

De volgende personen hadden voor de eerste maal zitting in het stichtingsbestuur: Shailendra Girjasingh (voorzitter), Ramoedai Dihal (ondervoorzitter), Soenderpersad Kalidien (penningmeester), Ishwarpersad Ramtahalsing (lid) en Debidayal Chedammi (lid).

De heer Girjasing heeft de stichting geleid tot februari 2004.

Na de heer Girjasingh heeft de heer Radjen L. Khedoe het voorzitterschap overgenomen in juli 2004. Thans bestaat het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker uit de volgende personen: Radjen L. Khedoe (voorzitter), Premnath Ramautar (ondervoorzitter), Tjandersain Gangadin (secretaris), Soenderpersad Kalidien (penningmeester), Bikharie Ramkoemar (lid), Sabita Baynath (lid) en Ramon Ramnewash (lid).

5.3 De missie van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

'De Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker stelt zich ten doel haar leerlingen kwalitatief goed onderwijs te bieden binnen een gezonde en vertrouwde omgeving. Hierbij staat de optimale ontplooiing van ieder kind centraal, waardoor onze kinderen gevormd worden tot waardige burgers van ons land, die hun weg in de maatschappij kunnen vinden en een bijdrage kunnen leveren aan de verdere ontwikkeling van onze natie. Respect voor de medemens, de natuur en behoud van een gezond milieu maken onderdeel uit van onze zienswijze. Hieraan liggen de waarden en normen van de opvoeding ten grondslag. In dit kader tracht de stichting elk jaar een steeds beter werkklimaat voor de leerkrachten, de andere medewerkers en leerlingen te scheppen, dat als prettig en interessant wordt ervaren.'

5.4 De visie van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

'Binnen het onderwijs vindt de leerstofaanbieding klassikaal plaats. Daarbij wordt er rekening gehouden met de verschillen die er bestaan tussen de kinderen in cultuur, talenten, interesse, leerstijl en tempo. Differentiatie vindt plaats tijdens het zelfstandig werken. Voor kinderen die het moeilijk hebben en die in de leerstof te weinig

uitdaging vinden, is de stichting steeds op zoek naar aanvullingen op bestaande methoden. De stichting streeft ernaar om voor haar medewerkers die faciliteiten te creëren, dat zij met plezier, loyaliteit, discipline en interesse voor de stichting werken. De stichting is ervan bewust dat de betrokkenheid van ouders bij het leerproces en opvoeding onmisbaar is. Derhalve wordt ouderparticipatie sterk aangemoedigd. Alhoewel de stichting de Vedische filosofie nastreeft, wordt er algemeen toegankelijk onderwijs geboden binnen de zorgmogelijkheden van het bestuur als geheel en de school in het bijzonder. De stichting maakt gebruik van de medewerking van alle andere actoren zoals het Ministerie van Onderwijs, het bedrijfsleven en particuliere instanties om de gestelde doelen te helpen verwezenlijken. Om bij te blijven met de recente ontwikkelingen worden zaken als herscholing, bijscholing en ICT aangemoedigd. Voor een beter inzicht en gebruik van de Vedische filosofie wordt de Hinditaal steeds meer geïncorporeerd in het curriculum.'

5.5 De Onderwijzersbond Arya Dewaker (OAD)

Er was een behoefte bij de onderwijzers die aangesloten waren bij de gemeente Arya Dewaker om zich te verenigen. De redenen voor de oprichting van een bond waren van velerlei aard. Zo wilde men door zich te verenigen willekeur en ook het accommoderen van vriendjes, de 'vriendjespolitiek', van de werkgever tegengaan. Men wilde ook een stem hebben in besluiten die werden genomen ten aanzien van de werknemers door de werkgever. De Onderwijzersbond Arya Dewaker (OAD) is opgericht op 27 januari 1969. De OAD is net als de overige onderwijsbonden in Suriname, een vakbond die aangesloten is bij de FOLS (Federatie van Organisatie van Leraren in Suriname). De eerste voorzitter van de bond was de heer J. Sukhraj. Voorzitters die nadien kwamen, waren de heren I.R. Marhé, S. Raghoebarsing, H.J. Dwarka en M. Santokhie. In 1995 werd de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker opgericht met als voorzitter de heer Shailendra Girjasing. Het hoofdbestuur bemoeide zich voortaan niet meer direct met onderwijs gerelateerde zaken. Momenteel functioneert de Onderwijzersbond Arya Dewaker niet optimaal vanwege conflicten die zich in het verleden hebben voorgedaan met

het stichtingsbestuur tijdens het voorzitterschap van de heer S. Girjasingh. Dit conflict leidde tot een tweedracht binnen de OAD, waarin toen zitting hadden mevrouw S. Manohar-Jasai (voorzitter), de heer W. Bisnajak (ondervoorzitter), de heer R. Ramdin (1e secretaris), de heer R. Kalpoe (2e secretaris), en de heer D. Kalloe (commissaris). Tot op heden is het geschil niet opgelost, waardoor de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker een onderwijzersbond heeft, die bijna doodgebloed is. Tegenwoordig behartigt de heer W. Bisnajak de belangen van de bondsleden.

Hoofdstuk 6 De scholen van de gemeente Arya Dewaker

De gemeente Arya Dewaker realiseerde sinds 1962 de volgende scholen:

- ***vijf basisscholen***: de Jainarain Sohansinghschool, de Pandit Kasipersad Piarelallschool, de Swami Wirjanandschool, de Pandit Ramdoekhie Sheoratanschool en de Pandit Ramadharschool
- ***vier lbgo-scholen***: de Shrimatie Chanderwatie Jhauwschool, de Swami Shradhanandschool, de Ramnarain Kalidienschool en de LBGO Tamanredjo
- ***drie muloscholen***: de Maha Rishi Dayanandschool, de Gadjradj Sewrajsinghschool en de Jaques Hirasingschool

Bij de oprichting van de scholen van de gemeente hebben onder andere de heren D. Oedayrajsing Varma, M. Goerdin en R. Bansradj een voorhoede rol gespeeld. Ze hebben middels slimme tactieken de scholen van de grond gekregen. Het was in die tijd erg moeilijk om een vergunning van de overheid te krijgen om eigen scholen op te zetten. De overheid gaf pas toestemming indien je als gemeente kon bewijzen dat de buurt waar je de school wilde neerzetten inderdaad behoefte had aan een onderwijsinstelling en dat een bepaald aantal kinderen de school wenste te bezoeken. Daarom dat een paar scholen van de gemeente eerst een dependance zijn geweest van erkende scholen en later als er genoeg leerlingen de dependance bezochten, vroeg de gemeente om toestemming van de overheid om deze te verzelfstandigen. De K. Piarelallschool bijvoorbeeld was eerst een dependance van de J. Sohansinghschool, de J. Hirasingschool van de M.R. Dayanandschool, de R. Kalidienschool, de G. Sewrajsinghschool en ook LBGO Tamanredjo van de Swami Shradhanandschool. Deze scholen werden veel later verzelfstandigd en stonden dus pas dan op zichzelf.

Op alle scholen van de Arya Dewaker wordt gewerkt volgens de normen en waarden van het Vedische geloof, de Vaidik Dharma. Er wordt gebeden, er worden bhadjans (godsdienstige liedjes) gezongen en verhalen worden verteld die te maken hebben met het hindoeïsme.

Lessen in het schrijven van Hindi worden slechts op de scholen gegeven waar het rooster de ruimte daarvoor toelaat. Op de Arya Dewaker-scholen in Commewijne zijn leerkrachten afhankelijk van schoolvervoer waardoor er geen ruimte is voor hindilessen in het rooster. De scholen zouden later moeten sluiten of eerder moeten aanvangen. Tijdens het studie-uur wordt echter wel aandacht besteed aan de Vedische leer. De nadruk wordt gelegd op de betekenissen van de belangrijke hindoefeesten zoals Divali en Phagwa. De Arya Dewaker-scholen in Paramaribo hebben één extra lesuur godsdienst op hun rooster, waardoor deze scholen één dag per week wat later sluiten dan de reguliere sluitingstijd. Bidden, godsdienst- en hindilessen en meedoen aan alle culturele activiteiten zijn verplicht.

Dit staat in het reglement. Bij weigering word je niet toegelaten tot de school, maar uiteraard zijn de Arya Dewaker-scholen open voor eenieder, dus voor aanhangers van alle religies. Vanaf de eerste tot en met de derde klas worden hindi- en godsdienstlessen gegeven. De behaalde cijfers voor deze vakken tellen mee bij de overgang. Aan de ouders wordt al bij de inschrijving meegedeeld, dat de school een gemeenteschool is en dat deze valt onder het bijzonder onderwijs. De godsdienstlessen zijn dus verplicht. Ouders en ook leerlingen vinden dat geen probleem. Het bidden geschiedt op alle scholen. Er wordt drie keer gebeden op de scholen: de Gaytrie-mantra vóór aanvang van de lessen, de Bhodjan-mantra vóór de pauze en de Shanti-path voordat de school uitgaat. Op de basisscholen wordt elke dag volgens het rooster tenminste een kwartier besteed aan godsdienstonderwijs.

De school begint daarom om kwart voor acht, terwijl openbare scholen om acht uur beginnen. Leerlingen en leerkrachten gaan ook naar de tempel op bijzondere hindoefeestdagen zoals Divali en Phagwa.

6.1 De Jainarain Sohansinghschool

De Jainarain Sohansingschool werd geopend op 1 november 1962, maar men houdt 1 oktober 1964 aan als officiële openingsdatum.

Deze school werd na de opening in 1962 wel erkend door de toenmalige overheid, maar niet gelijk gesubsidieerd. De overheid gaf pas in 1964 subsidie aan de J. Sohansinghschool. Zeer waarschijnlijk

houdt men daarom 1 oktober 1964 aan als openingsdatum van de Sohansinghschool. De school is vernoemd naar de heer Jainarain Sohansingh. Door de heer C.R. Singh, priesters en andere prominenten van de gemeente, werd er bij de heer Jainarain Sohansingh, een verzoek gedaan om bij te dragen aan de bouw van een lagere school. De heer Sohansingh was ondernemer en hij onderhield goede relaties met de gemeente. Het project werd vanaf het ontwerp (geheel volgens de wens van het bestuur) tot en met de oplevering bekostigd en geschonken aan de gemeente Arya Dewaker door de heer Sohansingh. De school staat aan de J.A. Pengelstraat 210, alwaar ook het hoofdkwartier van de gemeente is gevestigd. Op dit complex was er ruimte genoeg om een basisschool te bouwen en er was behoefte aan onderwijs voor het jonge kind uit de buurt en daarom besloot men de school hier te bouwen. In 1962 en 1963 heeft het bestuur van de gemeente de kosten van de school zelf gedragen zoals kosten voor de leermiddelen en de salarissen van de leerkrachten. Aangezien de gemeente niet zo sterk bij kas was, werd door tussenkomst van de heer C.R. Singh, toentertijd ere-voorzitter van de gemeente, een lening aangegaan bij de Surinaamse Bank.

Jainarain Sohansingh (1924-1988)
Bron: 50 jaar Arya Dewaker in kort bestek

De Sohansinghschool telde toen negen lokalen, had ongeveer 360 leerlingen en negen leerkrachten (inclusief de schoolleider). In het schooljaar 2012-2013 telt de school 215 leerlingen, er zijn twaalf lokalen en veertien leerkrachten (inclusief de schoolleider). De eerste directeur van de school was de heer S. Abhelakh. De huidige directeur is mevrouw Rosita Nathoeni-Pherai en zij is al 25 jaar

verbonden aan de school. Mevrouw Nathoeni heeft nagenoeg op alle basisscholen van de gemeente gewerkt, voordat zij schoolleider werd op de Sohansinghschool. Ze heeft gekozen om les te geven op een school van de gemeente Arya Dewaker, omdat ze het Vedische geloof aanhangt. Schoolleider Nathoeni geeft aan dat ouders kiezen voor een school van de gemeente Arya Dewaker, omdat ze weten dat meer discipline van de leerling wordt vereist; men is strenger met de schoolregels in vergelijking met andere scholen. Ook verzuimen leerkrachten zelden en ze komen goed voorbereid op school. Er wordt hard gewerkt op deze scholen, gezien de dubbele controle die plaatsvindt, namelijk van overheidswege (inspecteurs van het MINOV) en ook van de leden van het dagelijks bestuur van de eigen stichting die zich fulltime bezighouden met het begeleiden en controleren van de leerkrachten. De relatie met de kinderen is zeer positief en de school biedt de leerlingen de ruimte om zich vrij en geborgen te voelen. Schoolleider Nathoeni heeft graag dat kinderen zich veilig en beschermd voelen, want pas dan kunnen kinderen zich ten volle ontwikkelen.

Opening van de Sohansinghschool in oktober 1964
Bron: 50 jaar Arya Dewaker in kort bestek

De leerkrachten hebben een goede band onderling en ook met de leerlingen. De teamgeest moet er zijn, anders is het onmogelijk het

doel van het onderwijs in harmonie te bereiken, geeft schoolleider Nathoeni ook aan. Het team streeft naar het maximale dat zij kunnen behalen en dit gebeurt samen met de leerlingen en ook de ouders.

In het schooljaar 2011-2012 bedroeg het slaagpercentage van de school 86.80%. De ouders van de leerlingen van de Sohansinghschool worden nauw betrokken bij het schoolgebeuren. Aan het begin van elk schooljaar wordt het jaarplan van elke klas met de ouders doorgenomen, zoals programmering en repetitierooster per kwartaal per klas, kijkdagen op de kleuterafdeling enzovoort. Voor de ouders zijn er ook contactdagen vastgesteld. Op de contactdagen kunnen ouders terecht bij de leerkrachten over de leerprestaties, het gedrag, de lessen enzovoort. Op deze school is er ook een actieve oudercommissie, die de school helpt bij allerlei activiteiten.

De Sohansinghschool kent vele hoogtepunten. Een was in april 2004, toen het CDFS (Community Development Fund Suriname) hun eerste project namelijk de renovatie van de Sohansinghschool had opgeleverd. Een ander hoogtepunt was in 2006, toen leerling Arwien Paragsingh had deelgenomen aan de zestiende internationale tekenwedstrijd. Het thema was climate change (Latijns-Amerika en het Caraïbisch Gebied).

Arwien Paragsingh met zijn winnende tekening en prijzen
Fotocollectie: Fam. Paragsingh

Arwien Paragsingh had met zijn tekening de eerste prijs in de wacht gesleept. De prijs werd uitgereikt door het NIMOS in het bijzijn van de toenmalige minister van Onderwijs, de heer Edwin Wolf. Het stichtingsbestuur van Scholengemeenschap Arya Dewaker had van haar zijde ook een oorkonde en een geldsbedrag overhandigd aan Arwien. Er zijn tussen het schooljaar 2010 tot en met 2012 al vier Go Glo'ers afgeleverd aan de samenleving, wat zeker ook als een hoogtepunt voor de school gekenmerkt mag worden.

Een dieptepunt heeft de school in 1979 gekend, toen een vleugel van de school bijna geheel was afgebrand, een brand die vermoedelijk door drugsverslaafden was gesticht. Een ander dieptepunt was in de jaren 90, toen de school dagelijks werd geplunderd door dieven. Dit was mede het gevolg van het feit dat het economisch niet goed ging in het land. Er werden deuren, tafels, ramen en zelfs wc-potten losgetrokken en meegenomen.

De voorgaande schoolleiders van de Sohansinghschool zijn geweest de heren S. Abhelakh, S. Sewmar, I.R. Marhé, S. Sewtahal, M. Santhoki, H. Dwarka, R.K. Biere, D. Mohan, S. Lalta en mevrouw R. Akloe.

Het beleid van de stichting vindt mevrouw Nathoeni goed, omdat het bestuur de ontwikkelingen binnen het onderwijs nauwgezet volgt. Er worden deskundigen ingezet om het onderwijzend personeel te coachen, het onderwijs op niveau te brengen en waar het nodig is, dat te behouden. De schoolleiders hebben alle ruimte van het bestuur om samen te werken om zodoende de kwaliteit van zowel de glo als van het voj op niveau te houden.

Schoolleider Nathoeni van de Sohansinghschool wil kwalitatief goed onderwijs aan haar leerlingen bieden, zodat zij het vervolgonderwijs zonder moeite kunnen afronden om later zelfstandige en ontwikkelde burgers van het land te zijn. Dit wil ze in een prettige en harmonieuze werkomgeving bereiken samen met haar team.

Juffrouw Oeshakumarie Sookhlall-Sewnath werkt al 26 jaar op de Sohansinghschool. Zij heeft als leerling op de Sohansinghschool

gezeten en voor haar is het een eer om op dezelfde school als leerkracht terug te keren en een bijdrage te leveren aan het welslagen van de doelen die de school nastreeft. De band met haar leerlingen is goed en ook met haar collega's is het prettig samenwerken. Met de ouders is er een goede samenwerking en samen motiveren zij de leerlingen om het maximale te behalen. De leerlingen zijn overigens gehoorzaam, beleefd en toch assertief. Omdat juffrouw Sookhlall een goede relatie heeft met de leerlingen, vindt ze het erg prettig om op deze school te werken. Het beleid van de stichting vindt zij goed en merkt op dat het bestuur alle ontwikkelingen in het onderwijs op de voet volgt en goed erop inspeelt.

Leerlingen van de tweede klas
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Maitri Seepersaud en Tanisha Benschop zijn allebei leerlingen van de Sohansinghschool. De ouders van de leerlingen hebben voor deze school gekozen, omdat de school dichtbij is en leerlingen goed worden begeleid. De leerlingen geven aan dat ze het fijn vinden om naar school te gaan en dat ze met plezier de lessen volgen, omdat de leerkrachten een goede relatie met de leerlingen hebben. Zowel Maitri als Tanisha vindt dat op de Arya Dewaker-scholen gezag is en dat het bijdraagt tot betere schoolresultaten. Ook krijgen de leerlingen het

vak godsdienst. De leerlingen op school zijn lief voor elkaar en ze gehoorzamen de leerkrachten. Maitri heeft graag dat leerkrachten op de school iets strenger optreden tegen luie kinderen, die niet willen werken. Tanisha wil graag dat achter de school wordt opgeruimd, zodat het netter oogt.

De zijvleugel van de Sohansinghschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

6.2 De Pandit Kasipersad Piarelallschool

De Pandit Kasipersad Piarelallschool heette eerst ‘Lagereschool aan de Sohawanweg’. De school is begonnen als ‘school’ in een recreatiezaal. Deze zaal stond aan de Sohawanweg, een zijstraat van de Nieuwe Charlesburgweg. In de zaal werd elke zondag ‘*hawan’* gehouden.

Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Op verzoek van de plaatselijke bewoners is tussen 1973-1974, de recreatiezaal omgebouwd tot een school met drie smalle lokalen: de eerste, de tweede en de derde klas. De tussenschoten waren van hardboardplaten op poten en konden worden verplaatst. Naast de recreatiezaal was het huis op neuten van de familie Mangroo. De heer Mangroo bouwde de begane grond van het huis om tot de kleuterklas. En een kippenren, die naast het huis was, bouwde hij om tot de vijfde en de zesde klas. De vierde klas was in de Sohawanweg, 1 km naar binnen tegenover de kruising met de Mariestraat en stond op het erf van de familie Ammersingh Ramman. Deze familie had een hindischool voor haar huis en deze school was de vierde klas van de ‘Lagereschool aan de Sohawanweg’. De school was een afdeling van de Jainarain Sohansinghschool. Toen genoeg leerlingen de school bezochten, werd deze verzelfstandigd. De ‘Lagere school aan de Sohawanweg’ telde ongeveer 180 leerlingen, had acht leslokalen en acht leerkrachten. In 1992 kreeg de school de huidige naam, de Pandit Kasipersad Piarelallschool. Tussen 1975-1976 werd er hard gewerkt door de gemeente Arya Dewaker om de school uit eigen middelen te bouwen op haar huidig adres, Boontjediefweg 1, een zijstraat van de Nieuwe Charlesburgweg te Charlesburg. De school werd volledig

opgetrokken in hout en er werd gebruik gemaakt van afbraakhout van de hoofdmandir aan de vroegere Wanicastraat. Op de nieuwe locatie waren er acht klaslokalen, ongeveer 200 leerlingen en acht leerkrachten. De eerste schoolleider was de heer Doebar en de huidige schoolleider is de heer Sjamkoemar Mangal die al elf jaar, vanaf 20 november 2001, verbonden is aan de Pt. K. Piarelallschool. Hij heeft gekozen om te werken voor de gemeente Arya Dewaker, omdat hij als pas afgestudeerde leerkracht geen andere keus had. Hij is ook leerling geweest van de Piarelallschool, toen die nog op verschillende locaties was. Als directeur komt hij op de huidige plek van de school terug en dat vindt hij een eer. Als leerling van de school heeft hij heel wat leuke en leerrijke momenten meegemaakt en meegenomen in zijn vorming als mens, maar de kwajongensstreken die hij heeft uitgehaald met zijn vrienden kan hij nimmer vergeten. Zijn loopbaan bij de gemeente Arya Dewaker begon op de Pt. R. Sheoratanschool in mei 1990 tot 1993. In 1993 werd hij geplaatst op de Swami Wirjanandschool, eerst een jaar als leerkracht en vanaf 1994 als onderhoofd tot 19 november 2001. Hierna werd hij schoolleider van de Pt. K. Piarelallschool. In het schooljaar 2012-2013 telt de school 167 leerlingen, zijn er acht leslokalen en negen leerkrachten (inclusief de schoolleider).

Leerlingen van de vierde klas Pt. K. Piarelallschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Schoolleider Mangal is tevreden over de relatie die het team onderling heeft. De leerkrachten ondersteunen en motiveren elkaar. Ze werken samen om de doelen die gesteld worden aan het begin van elk schooljaar gezamenlijk te behalen. Hij is ook tevreden over de relatie die het team met de leerlingen heeft. De leerkrachten werken hard met de leerlingen. De leerlingen die niet gemotiveerd zijn worden middels klassengesprekken gewezen op de voordelen van het onderwijs. Leerlingen die moeite hebben met een bepaalde leerstof worden apart genomen en de leerkracht bespaart tijd noch moeite om zo'n kind ten volle te begeleiden. De leerlingen worden gemotiveerd om zich flink in te zetten.

Kleuters tijdens een kringspel
fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

In het schooljaar 2011-2012 bedroeg het slaagpercentage 100%. Dit is een hoogtepunt geweest voor de Pt. K. Piarelallschool. Een ander hoogtepunt is geweest de renovatie van de school. Deze vond plaats in 2008. De afgelopen vier jaren heeft de school tenminste één Go Glo'er afgeleverd. De Pt. K. Piarelallschool kent ook minder mooie momenten namelijk de vele diefstallen begin jaren 2000. En in 2001 werd het archief en het schoolgebouw behoorlijk aangetast door houtluizen.

Schoolleiders die de Pt. K. Piarelallschool hebben gediend zijn de heren Doebar, D. Mohan, R.K. Biere, S. Raghoebarsing, S. Nathoeni, Kasiram en D. Mathoera. Onder de huidige schoolleider Mangal is het beste resultaat bereikt en dat is 100% geslaagden in 2011.

Met het Stichtingsbestuur heeft de schoolleider ook een goede band. Het bestuur zet zich in voor het onderwijs en dat is zeker positief te noemen. Problemen worden naar tevredenheid opgelost. Er wordt altijd ruimte geboden om problemen te bespreken.

Directeur Mangal wil de leerlingen van zijn school zodanig vormen, dat zij zonder veel problemen het vervolgonderwijs kunnen volgen en zodoende goede burgers van het land worden. Hij streeft ook naar betere prestaties voor de hele school en deze zo te behouden. Ook worden er momenteel op het schoolerf twee lokalen bijgebouwd. Deze worden de kleuterklassen. De lokalen die vrijkomen, wil de directeur inrichten als mediatheek.

Twee leslokalen in aanbouw
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Juffrouw Gayetrie Gopie-Garib is onderhoofd en de langstwerkende leerkracht op de Piarelallschool. Ze werkt bij de gemeente Arya Dewaker, omdat zij geen andere keus had. Eerder heeft ze ook wel op andere scholen buiten de gemeente gewerkt. Juffrouw Gopie ziet geen

verschil in het werken op een school van de gemeente Arya Dewaker of op een school buiten de gemeente. Ze vindt wel dat de leerlingen op de bijzondere scholen gedisciplineerder, gehoorzamer en beleefder zijn. In haar klas vindt zij dat niet alle leerlingen gemotiveerd zijn en hun prestaties noemt zij matig. Zij heeft een goede band met de ouders en ook met haar leerlingen. Ze hoopt dat er beter gepresteerd wordt in haar klas. Ze zal er alles aan doen om haar leerlingen te motiveren om goed te werken.

Aaisjah Sarah Sakridan en Roan Euphrazio Palje, beide leerlingen van de Pt. K. Piarelallschool, wonen in de buurt van de school. De ouders van de kinderen hebben voor de school gekozen, vanwege de korte afstand. Zowel Sakridan als Palje vindt het erg leuk om naar school te gaan en ze vinden de relatie met de leerkrachten goed. De leerlingen op school zijn onderling ook lief voor elkaar. Palje heeft een kleine wens: hij wil graag een gymzaal voor de school.

6.3 De Swami Wirjanandschool

De Swami Wirjanandschool staat aan de Denemarkenstraat no. 1 te Munderbuiten. Het stuk terrein heeft de gemeente Arya Dewaker aangekocht van de heer Diepnarain Benie, een verkavelaar. Het kantoor en de eerste acht lokalen werden gebouwd met steun van het Tien Jaren Plan (T.J.P.). De gemeente moest zelf zorgen voor het meubilair. De tweede vleugel werd compleet met meubilair, sleutel klaar overgedragen aan de gemeente door de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.). Gekozen werd voor een basisischool, omdat de buurt veel jonge kinderen had die onderwijs ontbeerden en er geen lagere school in de omgeving was. De Swami Wirjanandschool is vernoemd naar de guru en mentor van Maharishi Dayanand. Hij was de leermeester die in hem de kracht zag om zijn missie te volbrengen namelijk het verspreiden van de Vedische filosofie in de maatschappij. Swami Virjanand wordt ook wel genoemd de blinde wijsgeer van Mathura (de plek waar hij zijn leerschool had).

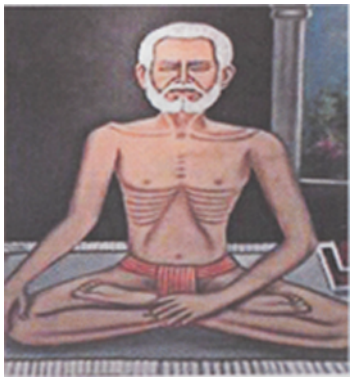

Swami Virjanand (1778-1868)
Bron: http://www.aryasamajhouston.org

De Swami Wirjanandschool dateert uit het jaar 1967. De school begon met ongeveer 150 leerlingen, acht lokalen en negen leerkrachten (inclusief de schoolleider). In het schooljaar 2012-2013 telt de school 425 leerlingen, 16 klassen en 16 leerkrachten (inclusief de schoolleider). De huidige schoolleider is de heer Ramkumar

Kalpoe. Hij werkt al zeventien jaar op de school als schoolleider en is 31 jaar in dienst bij de gemeente Arya Dewaker. Hij heeft gekozen om bij de gemeente te werken, omdat hij van huis uit een Ariër is. De leerkrachten zijn gemotiveerd en proberen door gezamenlijke inspanning de beoogde doelen te behalen namelijk elk jaar 100% overgangers en geslaagden. Dit lukt niet altijd. De klassen één tot zes hebben elk jaar gemiddeld 90% overgangers. In het schooljaar 2011-2012 slaagden alle zesde klassers.

De leerkrachten kunnen ook goed overweg met de leerlingen. Als leerlingen bijvoorbeeld ongehoorzaam zijn, wordt er op een kindvriendelijke manier opgetreden. Middels gesprekken worden de leerlingen op school gemotiveerd om goed te werken en de leerkrachten zijn tevreden over de behaalde resultaten, maar dan nog streven ze naar het maximale en ze proberen dit te behouden. Als er leerlingen zijn die met een bepaald vak moeite hebben, dan krijgen zij extra begeleiding van de leerkracht. Na de extra uitleg en oefeningen hoopt de leerkracht dat de ‘zwakke’ leerlingen ook mee kunnen met de rest van de klas.

Pauze voor de kleuters
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Een hoogtepunt is uiteraard de 100% geslaagden van het schooljaar 2011-2012. Een dieptepunt in de geschiedenis van de school is het feit dat de school in het jaar 1987 getroffen werd door brand.

Hierdoor was de tweede vleugel van de school geheel afgebrand. Je kunt de roetaanslagen van de brand nog steeds aan de zijgebouwen zien. Mede daarom wil de schoolleider dat de school geheel wordt gerenoveerd en geverfd. Ook wil hij een goede omrastering voor de school.

De Swami Wirjanandschool heeft een aantal schoolleiders gekend. Schoolleiders die eerder hebben gewerkt op de school zijn de heren Ch. Punwasi, M. Marhe, H. Sahtoe, S. Raghoebarsing, D. Mohan, R.K. Biere, D. Dwarka en S. Lalta.

Ten aanzien van het beleid van de stichting zegt de heer Kalpoe dat ze goed werkt, omdat eventuele aanpassingen in samenspraak met leerkrachten worden gedaan. En de stichting kan heel wat zaken het onderwijs aangaande zelfstandig afhandelen. De leerkrachten hebben een goede communicatie met het stichtingsbestuur.

Leerlingen van kleuter-A bezig te werken in groepen
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Schoolleider Kalpoe wil graag dat leerlingen na de basisschool, zonder probleem het voortgezet onderwijs moeten kunnen volgen, vandaar dat hij met zijn goed gemotiveerd team er alles aan doet om zo goed mogelijk onderwijs aan de leerlingen te geven. Waar hij zeker aan zal werken is het meer aandacht geven aan waarden en normen, want die zijn volgens hem aan het vervagen. Ook aan de godsdienstlessen wil hij meer aandacht geven.

Leerlingen van de eerste klas aan het werk
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Juffrouw Nirmala Gopisingh-Ramdjiawan werkt al ruim 21 jaar voor de Swami Wirjanandschool. Zij begon bij de gemeente Arya Dewaker te werken, omdat ze na haar sollicitaties als eerst door deze gemeente werd opgeroepen. Ze heeft voor het eerst als leerkracht, ongeveer zeven maanden, op de Pt. Ramadharschool te Ephraimzegen gewerkt. In teamverband kan zij erg goed met de andere leerkrachten werken. Ook met de schoolleider is er een goede verstandhouding. Er wordt hard gewerkt en ze zijn allen erg tevreden met de behaalde prestaties elk jaar. Leerlingen worden flink gemotiveerd en daar waar de ouders nodig zijn, worden ze ook gevraagd om te helpen. De band met ouders en leerlingen noemt zij goed. Zij vindt dat de leerlingen van een gemeenteschool gehoorzamer zijn, omdat er beter wordt gelet op de ontwikkelingen van het kind. Zijn er problemen, dan worden die meteen aangepakt en leerkrachten hebben altijd oor voor problemen

van de leerlingen. Juffrouw Gopisingh-Ramdjiawan vindt dat de stichting goed werk doet. De stichting heeft goede contacten met de leerkrachten en ze worden niet overgeslagen als er besprekingen zijn.

Gianni Dikoen en Sunaina Raghoenath zijn twee leerlingen van de Swami Wirjanandschool. Beide leerlingen zitten op de Swami Wirjanandschool, omdat hun ouders voor de school hebben gekozen. Van beide kinderen hebben de familieleden dezelfde school bezocht of zitten nog steeds op de school. Ze vinden het fijn om naar school te gaan en vinden dat de leerkrachten goed lesgeven. De kinderen geven aan dat er elk jaar veel geslaagden zijn en veel kinderen over gaan. Ze willen graag dat de toiletten worden gerenoveerd en dat er nieuwe lokalen worden bijgebouwd of dat de school wordt gerenoveerd.

6.4 De Pandit Ramdoekhie Sheoratanschool

De Pandit Ramdoekhie Sheoratanschool staat aan Francinaweg 19 in het district Paramaribo. De school is geopend op 2 oktober 1972.

Vroeger heette de school ‘Glo-A, school der gemeente Arya Dewaker te Frederikshoop’ en heeft een naamsverandering ondergaan in 1992. De school is toen vernoemd naar eerwaarde pandit Ramdoekhie Sheoratan Shastrie, die voorzitter was van zowel het Swami Dayanand Kinderhuis (in 1933 voor drie jaar) als voorzitter van de gemeente in 1952 voor een jaar. Onder zijn leiding zijn er in Nickerie in 1951 negen pandits opgeleid tot huwelijksambtenaren. Hij heeft jarenlang zijn krachten gegeven aan zijn gemeente.

Pandit Ramdoekhie Sheoratan (1910-1984)
Bron: 50 jaar Arya Dewaker in kort bestek

Het initiatief om aan de Francinaweg een school op te zetten, was van de vereniging Arya Dewaker. Er was behoefte aan een lagere school in de omgeving. De Pt. R. Sheoratanschool is compleet door financiële hulp van de E.E.G. gebouwd. Het terrein is door de gemeente aangekocht. De school begon met ongeveer 300 leerlingen, telde acht leslokalen en negen leerkrachten. In het schooljaar 2012-2013 telt de school 300 leerlingen, tien leslokalen en elf leerkrachten. Het eerste schoolhoofd was de heer N. Datadin en de huidige schoolleider is mevrouw Rampatie Kasiemkhan-Lachman. Ze kwam op 1 oktober 2001 als leerkracht op de Pandit R. Sheoratanschool werken. Ze werd aangesteld als onderhoofd en werkte samen met het schoolhoofd de heer Dharmradj Mathoera. Toen hij kwam te overlijden op 29 december 2004 werd mevrouw Kasiemkhan op

17 januari 2005 aangesteld als hoofd van de school en ze leidt tot heden de Pt R. Sheoratanschool. Binnen de gemeente heeft mevrouw Kasiemkhan eerst gewerkt op de Sohansinghschool (1 november 1994). Ze heeft ook als invalster gewerkt op de Pandit R. Ramadharschool in het schooljaar 2000-2001. Schoolleider Kasiemkhan heeft eerder gewerkt op een openbare school, omdat ze na te zijn geslaagd als 'reizende kracht' werd aangenomen bij Bureau Lager Onderwijs (B.L.O.). Ze reisde elke dag naar O.S. Von Freyburg in het district Saramacca. Schoolleider Kasiemkhan heeft gekozen om te werken voor de gemeente Arya Dewaker, omdat ze verder wilde studeren en omdat een leerkracht van de Sohansinghschool aangaf dat de gemeente Arya Dewaker een tekort had aan leerkrachten op met name de Sohansinghschool. Ze solliciteerde gelijk voor een betrekking op een van de Arya Dewaker-scholen en werd aangenomen. Mevrouw Kasiemkhan werkt vanaf 1994 voor de gemeente Arya Dewaker. Ze is van huis uit tot haar zeventiende 'Sanatani' geweest. Na haar zeventiende maakte ze voor het eerst kennis met de idealen en geloofsuitingen van de Arya Samadji's. Ze raakte daarbij zo gefascineerd, dat ze overstapte naar de Arya Samaj. Ook dit was een reden geweest om voor de gemeente te gaan werken.

Leerlingen in hun gymtenue met de leraar
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Schoolleider Kasiemkhan geeft aan dat scholen van de gemeente zijn opgericht met het doel kennis van de Vedische leer te verspreiden onder de kinderen. Kinderen, niet alleen van de Arya Samaji's schrijven zich in op de school, maar ook van andere religies en rassen. Ze doen normaal mee aan alle lessen. Het valt zelfs op dat kinderen van andere bevolkingsgroepen zich beter inzetten om de gebeden te leren en die ook heel goed kunnen opzeggen.

Het schoolteam is gemotiveerd en er heerst een goede sfeer binnen het team. Ze werken hard en ondersteunen elkaar waar nodig. Voor het schoolteam geldt: zolang de kinderen bij hen zijn, bekommeren ze zich over hen alsof ze hun eigen kinderen zijn. Dit is een van de redenen, waarom een ouder zou willen kiezen voor deze school. Op de Pandit R. Sheoratanschool krijgen de ouders ondersteuning van het schoolteam wat goede opvoeding, vorming en ontwikkeling van hun kind betreft en naast het lesgeven worden de leerlingen waarden en normen bij gebracht. Als de school extra ondersteuning van de ouders nodig heeft, geven zij dat ook op tijd aan. De ouders zijn altijd welkom op de school, vooral als het gaat om de belangen van hun kind. De verhouding school-leerling-ouder is over het algemeen goed. De school heeft een taak, de ouder heeft op zijn beurt ook een taak.

De leerlingen zijn sommige tijden van het jaar druk, maar over het algemeen zijn ze rustig, verdraagzaam en hulpvaardig. Er wordt met hen op een kindvriendelijke wijze omgegaan. De beoogde doelen worden wel behaald: de leerprestaties van de leerlingen zijn redelijk, maar er moet bij elke repetitie goed ingezet worden. Slaagpercentage van klasse zes is gemiddeld 70-85%. In het schooljaar 2011-2012 had de school een slaagpercentage van 70%. Van de andere klassen zijn de overgangers 75-100%. Hoewel de kinderen niet slecht scoren, is de leiding niet helemaal tevreden, ze streeft altijd naar meer.

Schoolleider Kasiemkhan geeft aan dat er ieder jaar wel leerlingen zijn, die niet gemotiveerd zijn om te leren. Om hierin verandering te brengen, is het afgelopen schooljaar gewerkt aan de *intrinsieke motivatie* van het kind en ook dit schooljaar zal er gewerkt worden hieraan. De *intrinsieke motivatie* is de motivatie van het kind zelf.

Hoe goed is het kind zelf gemotiveerd om te willen leren? Wat voelt

het kind eigenlijk van binnen: houdt hij of zij van een vak of niet? In dat geval lijdt de prestatie eronder. En het kind kan soms niet zelf eruit stappen, maar moet positieve impulsen krijgen van de klassenjuffrouw of van iemand anders. De leerstof wordt dan bijvoorbeeld anders aangeboden om het kind toch te interesseren voor dat vak. Verder worden met behulp van klassengesprekken door de juffrouw en ook door de schoolleider de kinderen gewezen op de voordelen van het leren. Ook worden er gesprekken gevoerd met ouder(s) apart en of samen met het kind.

Schoolleider Kasiemkhan is het eens met het uitgestippelde beleid van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker en ze vindt dat het stichtingsbestuur goed functioneert. Het bestuur houdt alle ontwikkelingen binnen het onderwijs bij en er wordt op tijd opgetreden. Door de jaren heen is er een goede samenwerking opgebouwd met de scholen, waardoor het bestuur in staat is om de scholen op de juiste momenten en manier te ondersteunen.

Dieptepunten van de school zijn de diefstallen die vaker plaatsvinden. Een ander dieptepunt was op 24 november 2007 toen tijdens het afscheidsfeest van twee medewerkers, (pensionering van juffrouw R. Ramdin-Gena en van de schoonmaakster mevrouw Soersatie Poeran-Gadjri) de feestgangers werden aangevallen door bijen. Hierbij werden ongeveer 30 kinderen gestoken door de bijen. Het was zo erg, dat de kinderen voor behandeling naar de dokter moesten.

Vóór de huidige schoolleider Kasiemkhan-Lachman hebben de volgende schoolleiders gewerkt op de Pt. R. Sheoratanschool: N. Datadien, D. Mohan, H. Dwarka, B. Piare, J. Ratan, R. Kalpoe, R.K. Biere en D. Mathoera.

Schoolleider Kasiemkhan streeft ernaar de door de gemeente en het onderwijs gestelde doelen te verwezenlijken. Het streven voor dit schooljaar is om alle leerlingen te motiveren om zich maximaal in te zetten en met behulp van de leerkrachten 100% geslaagden en overgangers te bewerkstelligen. Ook wordt ernaar gestreefd om de veranderingen binnen het onderwijs door elke leerkracht uit te voeren,

na te gaan hoe godsdienstonderwijs aantrekkelijker kan worden gemaakt voor de leerlingen en door te gaan met de renovatie van de school.

Juffrouw Rosita Ramdin-Sewram werkt al 26 jaar op de Pandit R. Sheoratanschool en is de langstwerkende leerkracht op de school. Deze school is ook de eerste school waar ze had gesolliciteerd. Ze werd aangenomen en is er nog steeds. In november 1987 heeft ze voor een maand ingevallen op de Pt. K. Piarelallschool. Juffrouw Ramdin vindt het erg fijn om op de Sheoratanschool te werken. Ze heeft een goede band met haar collega's en ook met de schoolleider. Ze vindt het leuker om met kleuters te werken. De grotere kinderen zijn minder enthousiast om lessen te volgen. Je moet ze steeds trekken, vertelt ze. De leerprestatie zijn goed met uitzondering van enkele leerlingen die na evaluatie toch speciaal onderwijs zouden moeten genieten. Juffrouw Ramdin vindt het een uitdaging om elk jaar steeds andere kinderen in de klas te hebben. Sommige groepen zijn gemotiveerder dan andere. Ze vond bijvoorbeeld de groep van vorig schooljaar echt een flinke groep. Met de ouders is er een goede verstandhouding. Met haar leerlingen werkt ze hard om haar doel te bereiken en dat is natuurlijk 100% overgangers.

Het klassikaal uitleggen van een som in klas zes
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Valencia Sloote, Ritika Ramharakh, Muwinse Fing-Fing, Simone Banga, Sonia Singh, Pawan Nandoe en Virindija Bhola zijn allen leerlingen van de Pt. S. Sheoratanschool. Ze zitten in de zesde klas en maken dit schooljaar hun eindtoets. Ze hebben gekozen voor deze school, omdat die dicht bij hun huis is. Al deze leerlingen vinden het fijn om op school te zijn en vinden de leerkrachten lief. Ze mogen altijd naar hen toestappen als ze hulp nodig hebben. Volgens de leerlingen is deze school anders dan andere scholen, omdat er godsdienst wordt onderwezen en ook de hindoefeestdagen worden uitbundig gevierd. Frappant is dat zes van de zeven leerlingen aangeven, dat zij van bhadjans houden. Deze liederen geven hen rust. Ze vinden de godsdienstlessen leuk om te volgen. De leerlingen willen graag dat de toiletten worden vervangen, dat het gaas van de klassen wordt vervangen, dat de klassen worden verfraaid met nieuwe plaatjes en tekeningen, dat de boekenkasten vervangen worden, dat achter het schoolerf wordt opgeruimd en dat er liefst airco's in de klassen worden geplaatst.

6.5 De Pandit Ramadharschool

De Pandit Ramadharschool staat aan de Bakkiweg 3 te Ephraïmszegen in Paramaribo en is in 1992 vernoemd naar de eerwaarde pandit Ramadhar Seetaram van de gemeente Arya Dewaker. Hij was één van de steunpilaren van de gemeente en heeft vooral meegeholpen aan het verbreiden van de Vedische leer in Suriname. Hij heeft jarenlang hindilessen verzorgd op het hoofdcentrum van de gemeente.

Pandit Ramadhar Seetaram (1907-1982)
Bron: de gemeente Arya Dewaker

De school heeft haar deuren geopend op 2 oktober 1972. Ook deze school is een schenking geweest van de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.). Het terrein is door de gemeente Arya Dewaker aangekocht. De Pt. Ramadharschool begon met acht lokalen, ongeveer 300 leerlingen en negen leerkrachten, van wie zes voor de leerschool. In het schooljaar 2012-2013 telt de school 373 leerlingen, elf lokalen en veertien leerkrachten. De eerste schoolleider was de heer Sewpersad Ladi en de huidige schoolleider is de heer Soerindrekoemar Lalta. Vroeger heette de school ‘de Arya Dewakerschool (Glo-A) te Epraïmszegen’ en in 1992 kreeg de school de huidige naam. Eind jaren negentig waren er zoveel leerlingen op school, dat er iets verder in de Agnoriaweg, een dependance werd geopend met vijf lokalen. Ook onder de dienstwoning, die op het schoolterrein staat, stond een lokaal. Toen de heer Lalta in 2002 als

schoolleider op de school kwam, heeft hij na een poos erop aangedrongen om lokalen op het schoolterrein te bouwen. Dit omdat de dependance bouwvallig was geworden. Op zijn aandringen werden er door de gemeente drie lokalen bijgebouwd op het terrein van de school. De dependance werd daarna afgestoten en het lokaal onder de dienstwoning hield ook op te bestaan.

De heer Lalta is reeds elf jaar verbonden als schoolleider aan de Pt. Ramadharschool. Hij heeft niet zelf gekozen om voor de gemeente Arya Dewaker te werken, maar is door bemiddeling van zijn vader begonnen als leerkracht in 1975 op 'de lagere school aan de 'Sohawanweg' te Charlesburg. Hij heeft daarna op diverse scholen van de gemeente gewerkt.

Ouders kiezen bewust voor een bijzondere school, in dit geval een school van de gemeente Arya Dewaker, omdat er volgens de heer Lalta op bijzondere scholen harder wordt gewerkt in vergelijking met de niet-bijzondere scholen. De resultaten op zijn school liegen er niet om en onder zijn leiding is zelfs het hoogste slaagpercentage bereikt en wel 100%, zowel in het schooljaar 2009-2010 als in het schooljaar 2011-2012.

Op de bijzondere scholen heb je wel een ander probleem en dat is dat je per gevormde klas maar één leerkracht hebt en vroeger was dat veel erger, dus dat de school een leerkracht kreeg toegewezen op 40 leerlingen. De school is absoluut niet bedoeld alleen voor Hindostanen die het Vedische geloof aanhangen, maar staat open voor eenieder die zijn of haar kind wil plaatsen. Tijdens de inschrijving wordt niet gelet op etniciteit, religie of maatschappelijke standaarden. Immers, ongeveer 80% van de leerlingen is van Marronafkomst. Hierbij dient er natuurlijk rekening mee gehouden te worden, dat veel Marrons in de buurt wonen. Leerlingen hebben ook geen moeite met de gemeenteschool, want alle leerlingen doen spontaan en uitbundig mee met alle hoogtijdagen en culturele evenementen van de hindoes, zoals Divali- en Phagwaviering. Op de Ramadharschool wordt er hard gewerkt met de leerlingen. Ondanks het feit dat er leerlingen zijn die thuis niet de juiste begeleiding krijgen, heeft de school altijd goede leerprestaties die veel beter zijn

dan het landelijk gemiddelde. Dit komt door het steeds motiveren van de leerlingen en het steeds op tijd de juiste begeleiding geven aan elk kind dat die nodig heeft.

Met de ouders is er een goede communicatie en ouders weten dat zij altijd welkom zijn voor een gesprek; de deuren staan altijd open voor hen. Maar niet alle ouders komen regelmatig om leerprestaties van hun kinderen te bespreken. Er zijn ook leerlingen die niet zijn gemotiveerd en dat hangt vaak van hun milieu af. Maar het team blijft de leerlingen de juiste begeleiding geven.

Spelende kinderen op het schoolerf
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Een dieptepunt van de school was in 2002 tijdens de paasouderochtend. Geen enkele leerkracht verscheen op school, omdat zij aangaven dat de wegen slecht begaanbaar waren, terwijl ouders in de klassen op de leerkrachten wachtten. De leerkrachten waren gebleven bij de dependance. Als hoogtepunt mag zeker aangegeven worden het jaar 2006, toen de school kampioen werd van de scholenquiz, waaraan 22 scholen meededen en het jaar 2010, toen de school een grondige renovatie onderging met verfbeurt en dat met behulp van een Belg, de heer André Baetens. Ook de vele malen dat er 100% geslaagden is afgeleverd aan de gemeenschap, mag als hoogtepunt aangegeven worden: in het schooljaar 2004, 2007, 2010 en 2012.

De schoolleider heeft nog veel doelen die hij graag verwezenlijkt wil zien namelijk de school uitbreiden met vier lokalen, een mediatheek en een nieuw kantoor opzetten op een andere plek binnen de school dan de huidige plaats. Ook wil hij hospitanten op zowel de kleuterals op de leerschool, omdat hij van mening is dat de pedagogen die de hospitanten begeleiden ook zijn leerkrachten in de nieuwe onderwijstechnieken wegwijs zouden kunnen maken, zodat zij beter op de hoogte zijn van de veranderende onderwijsmethoden.

Schoolleiders die de Pt. Ramadharschool voorheen hebben gediend zijn de heren Sewpersad Ladi, Rambhasingh Jaggesar, Dharmdath Dwarka, Dharmradj Mathoera en Rudi Krishnepersad Biere.

Over het beleid van de stichting is de schoolleider tevreden en hij geeft aan dat de stichting in veel gevallen een stapje voor is in de ontwikkeling in vergelijking met het MINOV. Dit is te merken aan de resultaten van de scholen.

Juffrouw Kalawatie Isrie is al 33 jaar in dienst bij Arya Dewaker. Ze heeft gekozen om te werken voor de gemeente, omdat zij het een roeping noemt. De stichting werkt ook aan vernieuwingen binnen het onderwijs en zij is tevreden met het beleid van de stichting. Zij vindt dat kinderen die op een Arya Dewaker-school zitten gehoorzamer en ook vrijer zijn en vindt het prettig om met de leerlingen te werken.

Ook binnen het team is er een prettige samenwerking. Volgens juffrouw Isrie is er weinig contact met de ouders, omdat deze zelf geen contact kunnen onderhouden met de leerkrachten. Dit komt, omdat ze tot laat werken en of meerdere banen hebben. De leerprestaties van de kinderen noemt zij vrij goed, maar het kan altijd beter. Zij geeft verder aan dat de leerlingen zeker worden gemotiveerd om goed hun best te doen.

Juffrouw Ismene Mangal is al 32 jaar onafgebroken verbonden als leerkracht aan de Pt. Ramadharschool en is al 39 jaar in dienst bij de gemeente Arya Dewaker. Dit, omdat de sfeer die binnen de gemeente heerst er een is die lijkt op een grote familie, maar vooral om de doelen die de gemeente nastreeft. Verder heeft het stichtingsbestuur te allen tijde een open oor voor haar medewerkers en zij werkt vooral

aan vernieuwingen binnen het onderwijs. Ook op school is er onder het team een goede werkrelatie: de leerkrachten begrijpen elkaar, stimuleren en helpen elkaar waar nodig. Met haar leerlingen heeft ze een moeder-kindrelatie: de leerlingen luisteren en doen goed hun best. Kinderen van de Arya Dewaker-scholen onderscheiden zich volgens haar van de overige scholen, omdat ze niet brutaal zijn, dus beleefd zijn, gehoorzaam zijn en vooral goed presteren. Met de ouders van haar leerlingen heeft ze een vrij goede relatie en samen met hen zoekt ze een oplossing voor eventuele problemen van de leerlingen. Zij bereikt zeker haar beoogde doelen samen met haar leerlingen en dat is om zo goed mogelijk te werken, opdat er geen zittenblijvers zijn.

De zijvleugel van de Ramadharschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Anjalie Sahiboe en Eurmika Helderberg zijn beide leerlingen van de Pt. Ramadharschool, die elke dag gemotiveerd en blij op school zijn. Beide leerlingen hebben voor de school gekozen, omdat het dichtbij huis is. Ze geven aan dat de leerkrachten goed les geven, want als ze iets niet begrijpen wordt dat opnieuw uitgelegd. Ze denken niet dat het leren op een andere school enig verschil in prestaties zou uitmaken, want als je je best niet doet, zal je slechte cijfers krijgen.

Anjalie wil graag dat er in alle klassen vuilnistonnen worden gezet en Eurmika wil graag betere werkboeken.

6.6 De Shrimatie Chanderwatie Jhauwschool

Op 1 oktober 1973 deed de vroegere ‘Ulo Arya Dewaker Wanicastraat’ voor het eerst haar deuren open. De school stond vóór het schoolgebouw van de Sohansinghschool (waar thans Kirpalani's N.V. haar parkeerplaats heeft). Dit gebouw was het vroegere jongensintemaat van de gemeente Arya Dewaker. In 1973 kwam dit gebouw vrij, omdat de gemeente het huidig kinderhuis in gebruik nam. Het Swami Dayanand Kinderhuis is een project geweest van de E.E.G. De Ulo Arya Dewaker Wanicastraat had toen vier lokalen, ongeveer 130 leerlingen en zes leerkrachten. De eerste directeur van de school was de heer Chander Punwasi. De eerste drie maanden werd de school niet gesubsidieerd door de overheid. In 1975 werd door het toenmalige Ministerie van Onderwijs besloten om de uloscholen af te schaffen en deze vanwege het nieuwe curriculum het Lager Beroeps Gewoon Onderwijs (LBGO) te noemen. Tegelijkertijd besloot de gemeente Arya Dewaker om de naam van de Ulo Arya Dewaker Wanicastraat te veranderen in Shrimatie Chanderwatie Jhauwschool.

Shr. Ch. Jhauwschool aan de vroegere Wanicastraat
Fotocollectie: Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Mevrouw Jhauw was de echtgenote van de heer Ramnarain Jhauw, een vooraanstaande figuur van de gemeente. De heer Jhauw was ook ongeveer zestig jaar (tot zijn dood) lid van de gemeente en hij heeft jarenlang gratis hindilessen verzorgd in de mandir van de gemeente Arya Dewaker. Toen men hem vroeg of de school naar hem mocht worden vernoemd, gaf hij te kennen dat hij graag de naam van zijn vrouw aan de school wilde geven. Ze had hem door dik en dun ondersteund in zijn werkzaamheden voor de gemeente en had ook heel veel sociaal werk voor het Maha Rishi Dayanand Kinderhuis verricht. Het toenmalige bestuur ging akkoord en zo werd de school naar haar vernoemd.

Shrimatie Chanderwatie Jhauw (1916-1972)
Fotocollectie: fam. R. Jhauw-Kalpoe

In 1983 werd de Shrimatie Chanderwatie Jhauwschool uitgebreid met zestien leerkrachten, ongeveer 200 leerlingen in tien gevormde klassen. Doordat er geen onderhoud was, verviel het gebouw gaandeweg. Ook had de school last van ratten, het erf liep onder water en werd op de school steeds ingebroken. In het tweede kwartaal van het jaar 1995 (midden in het schooljaar) verhuisde de school van haar oude plek naar een nieuwe locatie die gecreëerd was in het Swami Dayanand Kinderhuis, aan de zijde van de Wanicastraat, thans de J.A. Pengelstraat. Op deze plek waren er vier lokalen en acht leerkrachten gaven les aan ongeveer 110 leerlingen.

De school verhuisde in het schooljaar 2003-2004 naar haar huidige locatie, Dr. S. Kafiluddistraat 1 (naast de J. Hirasingschool), toen de inschrijvingen van de J. Hirasingschool afnamen. Er was ruimte om de Shr. Ch. Jhauwschool onder te brengen in het gebouw van de J. Hirasingschool. Vanaf die periode is dit de vaste plaats van de Shr. Ch. Jhauwschool.

Zijaanzicht van de Shr. Ch. Jhauwschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

De school begon op de huidige locatie met vijf lokalen, ongeveer 150 leerlingen en acht leerkrachten. In het schooljaar 2012-2013 zitten er op de Shr. Ch. Jhauwschool 70 leerlingen. Het gebouw bestaat uit vier lokalen en acht leerkrachten geven er les.

De huidige directeur is de heer Radjiz Ramjiawan. Hij werkt al drie jaar op de Shr. Ch. Jhauwschool, maar was eerder werkzaam op de J. Hirasingschool vanaf 2002 tot en met 2010 als onderdirecteur en leerkracht. De heer Ramjiawan heeft ook wel eerder buiten de gemeente Arya Dewaker gewerkt, namelijk voor de gemeente Sanatan Dharm. Met zijn personeel heeft hij een goede samenwerking, wat hij prettig vindt. De leerkrachten zijn gemotiveerd en zij motiveren op hun beurt de leerlingen om goed te werken en steeds het beste resultaat te behalen. Dat de motivatiegesprekken

werken, is te merken aan het hoge slaagpercentage van het schooljaar 2011-2012, waarbij 96% van de kinderen de eindstreep haalde. De ouders van de leerlingen weten dat de school een Arya Dewaker-school is en dat godsdienst verplicht is gesteld, dus ze weten ook dat hun kind verplicht is om mee te doen aan alle godsdienstlessen. Door de jaren is gebleken dat ouders van andere rassen, geloven en culturen geen problemen hebben met de godsdienstlessen. De school geeft geen voorkeur aan welk geloof, ras of cultuur dan ook. De missie is om een kind onderwijs te bieden binnen een gezonde en vertrouwde omgeving, dus elk kind is welkom. Ouders kiezen voor de Shr. Ch. Jhauwschool, omdat de school steeds hoge slaagpercentages heeft en niet ver van hun huis is gelegen. De relatie met de ouders is goed.

Ouders zijn altijd welkom om de vorderingen van hun kind te bespreken. De leerlingen krijgen maandrapporten mee en de ouders zijn steeds op de hoogte van de vorderingen van hun kroost. De leerlingen van de examenklassen doen het goed op school, maar leerlingen uit de lagere leerjaren hebben vaak extra begeleiding nodig. Ze zijn weinig gemotiveerd en de leerkrachten doen er alles aan om hen met de rest mee te krijgen. Samen met de ouders proberen ze de leerlingen de juiste begeleiding te geven. De leerlingen krijgen extra aandacht op school en aan de ouders wordt gevraagd om ook thuis te werken met ze.

Over het beleid van de stichting is de heer Ramjiawan tevreden, maar enkele veranderingen zijn wel nodig volgens hem. Ventilatoren in de klassen, koeling in de lerarenkamer en beveiliging op de school zijn welkom. De heer Ramjiawan hoopt dat zijn leerlingen goede burgers in de maatschappij worden, die de waarden en normen hoog in hun vaandel houden.

De directeuren die de Shr. Ch. Jhauwschool eerder hebben gediend zijn de heren Ch. Punwasi, R. Partiman, J. Rattan, S. Ladi, S. Ramdin, B. Bisnajak en mevrouw I. Soekhradj-Ramdath Tewarie.

Juffrouw Indradevie Mohan-Abhelakh is op dit moment de langst werkende juffrouw op de Shr. Ch. Jhauwschool. Zij werkt al vanaf 1977 op de school. Ze heeft gekozen om te werken voor de gemeente, omdat haar vader lid was van het hoofdbestuur en haar moeder in het

bestuur van het kinderhuis zat en tevens de eerste pandita van de gemeente was. Zij voelde zich daarom geroepen om voor het kind van het kinderhuis te werken. (Veel kinderen op de school zijn van het kinderhuis). Ze heeft eerder vanaf 1976-1977 op de Kalidienschool gewerkt. Ze vindt de onderlinge band tussen de leerkrachten goed en respectvol. Het werken met de kinderen is prettig, maar soms moet er corrigerend opgetreden worden. De leerlingen zijn over het algemeen beleefd en gehoorzaam en ze houden zich aan de regels van de school. Juffrouw Mohan vindt de leerprestaties van de leerlingen goed en ze zijn gemotiveerd. Met de ouders heeft ze een goed contact en van school uit worden ouders regelmatig op de hoogte gehouden via correspondentie. Juffrouw Mohan bereikt haar beoogde doelen in de klas samen met de leerlingen door hard te werken en daar is ze zeer tevreden mee. Ze is ook tevreden met het beleid van de stichting, want het heeft tot nu toe gewerkt.

Leerlingen van de tweede klas aan het tekenen
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Rashna Bhagwandien en Loreen Peiter zijn beiden leerlingen van de vierde klas van de Shr. Ch. Jhauwschool. Rashna heeft zelf gekozen voor de school, maar Loreen had geen keus. Loreen had geen plek op een lbgo-school die dichtbij in de buurt was en kreeg deze school

toegewezen door het MINOV. Beide meisjes vinden het leuk om elke dag naar school te gaan. Ze zijn gemotiveerd en vinden dat de regels van de school bijdragen tot een beter leerresultaat. Je moet je best doen en je houden aan de regels, anders worden er disciplinaire maatregelen getroffen en dat willen zij liever niet. Ze doen hun best en vinden de leerkrachten goed lesgeven. Beide meisjes geven aan dat ze altijd hun mening mogen uiten en voor alles bij de leerkrachten terecht kunnen. Dat geldt voor iedereen volgens hen. Ze willen beiden vooral nette toiletten, goede ventilatie in de klassen, meer banken op het schoolerf, een airco in de lerarenkamer en een complete renovatie van de school.

6.7 De Swami Shradhanand

De Swami Shradhanandschool is een lbgo-school en staat aan de Weg naar Kampement 15 te Nieuw-Amsterdam, in het district Commewijne. De school is vernoemd naar Swami Shraddhanand (1856-1926). Hij was een Indiase orthopedagoog en een missionaris van de Arya Samaj, die de leer van Swami Dayanand propageerde.

Swami Shraddhanand(1856-1926)
Bron: http://www.hindujagruti.org/articles/86.html

De school deed haar deuren op 6 januari 1965 open. De Swami Shradhanandschool is de eerste lbgo-school van de gemeente Arya Dewaker. In Nieuw-Amsterdam was er toen nog geen school en het district had behoefte aan een uloschool. De gemeente heeft het terrein van de overheid toegewezen gekregen. Met behulp van gelden uit het Tien Jaren Plan is de Swami Shradhanandschool gebouwd. De heren M. Goerdin en S. Sewmar hebben veel tijd gestopt in het zoeken van leerlingen voor de school. Samen met pandit Pran Tilakdharie van Commewijne zijn ze huis-aan-huis geweest om leerlingen te zoeken voor de school. Ze kregen 60 tot 63 leerlingen die de school wilden bezoeken. De eerste directeur werd de heer M. Goerdin en de huidige directeur is de heer Shrutikant Ramjatan. In het schooljaar 2012-2013 telt de Swami Shradhanandschool vier leslokalen, 73 leerlingen en zeven leerkrachten (inclusief de directeur). De heer Ramjatan werkt al 27 jaar voor de gemeente Arya Dewaker en heeft gekozen om te werken voor de gemeente, omdat hij zelf ook het Vedische geloof aanhangt. Hij trad in dienst bij deze gemeente als leerkracht Engels

op de Pt. R. Kalidienschool op 27-10-1986. Na een jaar werd hij overgeplaatst naar de G. Sewrajsinghschool en werkte er tot 1-10-1992. In 1992 en 1993 is hij werkzaam geweest bij de overheid als docent Engels op het IMEAO-I. Vanaf 1994 kwam hij weer in dienst bij de gemeente Arya Dewaker op de G. Sewrajsinghschool gedurende driejaren. In deze periode heeft hij de onderwijzersakte en de hoofdakte behaald en vanaf 1997 tot heden werd hij als schoolleider tewerkgesteld op de Swami Shradhanandschool. Ouders kiezen voor deze school, omdat de school dichtbij hun huis is gelegen. De relatie met de ouders is goed en ouders zijn te allen tijde welkom op school. De leiding van de school is tevreden over de behaalde resultaten. Het afgelopen schooljaar (2011-2012) bedroeg het slaagpercentage 90.9%. De heer Ramjatan is tevreden over de leerprestaties van de leerlingen, maar streeft naar 100% overgangers en geslaagden. Niet alle leerlingen zijn gemotiveerd. Middels klassengesprekken, het geven van complimenten bij goede leerprestaties en door buitenschoolse activiteiten te organiseren (bijvoorbeeld dierentuin, wandeling in de omgeving, gaan naar het L.O.C. etc.), probeert de school de kinderen te stimuleren om te studeren en hen op het belang van het studeren te wijzen. Ook bij ouders probeert het team de interesse op te wekken en hen bij het schoolgebeuren van hun kroost te betrekken. Het team laat geen enkele mogelijkheid onbenut als het gaat om het stimuleren van het onderwijs bij de leerlingen.

Een dieptepunt van de school is, dat deze al jaren kampt met waterproblemen. Er is wel waterleiding, maar er stroomt geen drup water uit de kranen. Uiteindelijk heeft de directeur durotanks aangeschaft om toch stromend water te hebben om bijvoorbeeld de handen te wassen en de toiletten door te spoelen. Tijdens de droge tijd wordt er water aangekocht bij de dienst watervoorziening. Als hoogtepunt kan aangegeven worden een bijna algehele renovatie van de school door de gemeente Arya Dewaker tussen 1997 en 2004 en in het schooljaar 2005-2006 had de school een slaagpercentage van 100% onder de huidige directeur.

De directeur hoopt dat hij zijn leerlingen op zo'n manier kan vormen dat zij waardige individuen in de maatschappij worden. Dit wil hij

bereiken middels alle nodige pedagogische en vakdidactische vaardigheden van de leerkracht in een kindvriendelijk milieu.

Voorgaande directeuren van de Swami Shradhanandschool zijn de heren M. Goerdin, S. Sewtahal, Ch. Punwasi, H. Mahabier (nu wijlen), S. Nathoeni, M. Santhoki en S.R. Ramdin geweest.

De Swami Shradhanandschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

De leerkrachten Anushka Gharbarran, Ashwin Totasing, Sherien Kasi en Jharia Mardjo, geven allen aan dat de reden waarom zij bij de gemeente Arya Dewaker werken is, omdat ze na sollicitatie bij verschillende instanties, als eerste van haar een reactie ontvingen.

Juffrouw Remesar Soesma geeft echter aan dat zij voor de gemeente koos, omdat zij haar Vedische kennis wenste over te dragen aan de leerlingen. Al de leerkrachten zeggen dat zij onderling goed contact hebben. Eenieder werkt hard op zijn eigen manier, maar hun doelen proberen ze samen te bereiken. De inzet van de kinderen vinden ze redelijk en ze blijven hen motiveren om betere resultaten te behalen.

De heer Totasingh geeft aan, dat leerlingen van een lbgo-school ouder zijn dan leerlingen van bijvoorbeeld de lagere school, dus ze zijn vrijer en mondiger, maar dat ze ook weten waar de grenzen zijn. Met de ouders is er redelijk goed contact en de ouders nemen veelal pas

contact op als er ouderochtenden zijn of als ze worden opgeroepen.

Ten aanzien van het beleid van de stichting zeggen de leerkrachten dat deze het werk naar behoren doet. Zijn er bijvoorbeeld problemen, dan wordt er over gesproken om tot oplossingsmodellen te komen. Ze geven allen aan dat het prettig werken is op de Swami Shradhanandschool.

De Swami Shradhanandschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Madwie Datai en Marcus Ceder zitten beiden op de Swami Shradhanandschool, omdat de ouders dat wilden, aangezien de school dicht bij hun woonadres is. Beide leerlingen vinden het fijn om naar school te gaan. Ze zijn gemotiveerd en hebben een goede relatie met de leerkrachten. De leerkrachten geven goed les. Indien opdrachten niet zijn begrepen, dan wordt dat weer door de leerkrachten uitgelegd of behandeld. De leerlingen vinden dat op een Arya Dewaker-school de schoolregels beter worden nageleefd. De leerlingen willen graag twee leslokalen, een gymlokaal en een nette kantine.

Persoonlijke belevenis: De realiteit achter een ‘rustige’ school vanuit het oogpunt van de schoolleider.

‘Bij het eerste bezoek van Indra Hu aan de Swami Shradhanandschool te Nieuw-Amsterdam was haar directe opmerking: “Ooh, wat een rustige school.” Een veel gehoorde positieve opmerking van bezoekers die voor de eerste keer langskomen. En zoals iedere keer weer haastte ik mij om aan te vullen dat het werkelijk heel rustig is, maar dat het ook veel inzet vereist om de school zo rustig te houden. Want er zijn wel altijd (gelukkig kleine) groepen die blijven proberen om met hun ontoelaatbaar gedrag deze zo noodzakelijke rust te verstoren. Er ging vroeger veel tijd en energie verloren in het corrigeren van het gedrag van deze groep leerlingen. Gedurende een aantal jaren in het verleden zijn er door alle klassenvoogden, nadat zij zelf de nodige instructies en begeleiding gevolgd hadden, “Teach-ins” gehouden voor alle ouders. Daarbij werd dan duidelijk gemaakt wat de verwachtingen waren ten aanzien van het gedrag en de prestaties van hun kinderen. Er werd ook veel van gedachten gewisseld met hen en er werden hun adviezen gegeven ten aanzien van studiebegeleiding en opvoeding. Tevens werd er heel veel informatie ingewonnen met betrekking tot het reilen en zeilen thuis. Deze “Teach-ins” kwamen wel altijd goed over bij de ouders. Daar de gedragsproblemen niet naar wens afnamen, werd er door de directie over een andere boeg gegooid. Zo werd er twee jaar geleden een vereenvoudigde vorm van het “decanaat” van de middelbare scholen op deze school geïntroduceerd. Dit schooljaar (2012-2013) is dus het derde jaar met succes dat dit systeem op de school gehanteerd wordt. Drie zorgvuldig uitgekozen leerkrachten worden belast met het behandelen van alle soorten probleemgevallen, waarbij zij naar eigen inzichten en in samenspraak met elkaar beslissingen mogen nemen en maatregelen mogen treffen. Er wordt wel verslag gedaan aan de directie en slechts in “extreme” gevallen is zij er direct bij betrokken. Vermeldenswaard is dat dit systeem van aanpak tot nu toe wel aan de verwachtingen heeft voldaan, waardoor de noodzaak voor het houden van de “Teach-ins” niet meer zo zeer aanwezig is. Er heerst werkelijk al een tijdje een bevredigende mate van rust en orde op school. Ten aanzien van de ogenschijnlijk

'rustige' baan van de leerkracht die gedurende een lesuur van veertig minuten in een klas doorbrengt met het lesgeven, zou ik voor alle duidelijkheid wel willen opmerken dat ook dit een keerzijde heeft. Een klas vol leerlingen. Allemaal verschillend in tal van zaken zoals leertempo, gedrag, bereidwilligheid tot werken, sociale status, behoeften, mate van cognitieve ontwikkeling, etc. Zij vereisen allemaal een eigen aanpak, wat overigens onmogelijk haalbaar is. Er moet steeds met meerdere leerlingen tegelijk rekening worden gehouden. Het uiteindelijke doel van dat ene lesuur, namelijk de overdracht van een bepaalde soort kennis en/of vaardigheden, is onderhevig aan tal van factoren. Specifieke gedragsuitingen en attituden van bepaalde leerlingen kunnen soms een zodanige belemmering vormen voor die kennisoverdracht tijdens de "luttele" 40 minuten, dat gevoelens van irritatie, wanhoop, teleurstelling en soms ook van woede bij de betrokken leerkracht vaak niet ondenkbaar zijn. Vanzelfsprekend zijn "geduld" en "verdraagzaamheid" sleutelwoorden daarbij, maar deze deugdzame eigenschappen zijn jammer genoeg niet altijd grenzeloos aanwezig.'

Srhutikant Ramjatan (schoolleider van de Swami Shradhanandschool te Nieuw-Amsterdam)

6.8 LBGO Tamanredjo

LBGO Tamanredjo staat aan de Lie Fongweg 14 te Tamanredjo in het district Commewijne. Deze school kent een interessante ontstaansgeschiedenis. LBGO Tamanredjo is voorheen een afdeling geweest van de Swami Shradhanandschool. Het hoofdgebouw was gevestigd te Nieuw-Amsterdam. De Swami Shradhanandschool startte op 6 januari 1965. Om meer leerlingen te kunnen faciliteren werd acht jaren later op 1 oktober 1973 gestart met een afdeling op Tamanredjo. Dit gebeurde in een gehuurde, afgeschutte benedenruimte van een woning aan het begin van Tamanredjo, langs de hoofdweg. De afdeling had twee eerste klassen: ongeveer 40 leerlingen en drie leerkrachten gaven daar les (mevrouw Florine Sidoel-Kromoreso, de heer Rudi K. Biere en de heer Henk Dwarka). Drie jaren later op 1 oktober 1976 is de afdeling verhuisd naar de Lie Fongweg 14 te Tamanredjo, alwaar het schoolgebouw nu staat.

Voorheen stond de school bekend als ulo/mulo. De heer Goerdin was de eerste schoolleider van de Swami Shradhanandschool, zowel van het hoofdgebouw als van de afdeling.

Het huis waar de vroegere afdeling te Tamanredjo was ondergebracht. (nu gerenoveerd)
Fotocollectie: S. Bhawanie

Er werd al heel lang gepleit om beide scholen van de Swami Shradhanandschool te verzelfstandigen. In oktober 2011 is dit door inzet van het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker een feit geworden. De school heet vanaf toen LBGO Tamanredjo (naar de plaats waar hij is gevestigd). De eerste directeur van LBGO Tamanredjo is de heer Sarwankumar Bhawanie. De heer Bhawanie is van huis uit Ariër en wil helpen om de doelstellingen van de Arya Samaj te realiseren, vandaar dat hij heeft gekozen om voor de gemeente te werken. Hij werkt al ruim twaalf jaar bij de gemeente Arya Dewaker: vanaf 2000-2007 als leerkracht op de G. Sewrajsinghschool, toen van 2008-2011 als directeur op de R. Kalidienschool en vanaf 2011 als directeur op LBGO Tamanredjo. Toen LBGO Tamanredjo nog een dependance was van de Swami Shradhanandschool telde deze ongeveer 90 leerlingen, vier leslokalen en zeven leerkrachten. In het schooljaar 2012-2013 heeft de school 82 leerlingen, nog steeds vier leslokalen en zeven leerkrachten.

LBGO Tamanredjo
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

De leerkrachten onderling hebben een goede verstandhouding met de directie en samen wordt getracht om zo goed mogelijk onderwijs te geven aan de leerlingen. Het goed gemotiveerde team is tevreden over

de resultaten die de afgelopen jaren zijn bereikt, maar streeft nog steeds naar 100% geslaagden en overgangers ieder jaar als dat mogelijk is. Om de leerlingen te wijzen op het belang van het onderwijs, worden daarom veel motivatiegesprekken gehouden. Het slaagpercentage in het schooljaar 2011-2012 bedroeg 89.5%.

De directeuren die vanaf het begin tot heden leiding hebben gegeven aan de Swami Shradhanandschool en dus ook de dependance zijn de heren: M. Goerdin, S. Sewtahal, H. Mahabier, Ch. Punwasi, M. Santhoki, W. Bisnajak, S. Ladi, S.R. Ramdin en S. Ramjatan.

Onder directeurschap van de heer W. Bisnajak in het schooljaar 1985-1986 is er 100% geslaagden geweest.

De school kent geen noemenswaardige dieptepunten, maar wel hoogtepunten. De complete renovatie van de school in 2004 door de enorme inzet van het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker, de toenmalige schoolleider, de heer Ramjatan, en het CDFS (Community Development Fund Suriname) is een van de hoogtepunten, maar ook de verzelfstandiging van de school op 28 november 2011 met de onthulling van het naambord is een hoogtepunt voor de school geweest.

Directeur Bhawanie hoopt dat de school in de naaste toekomst kan worden uitgebreid met meer richtingen, een combinatieschool lbgl/mulo, een mediatheek/computercentrum en hij hoopt ook dat hij de komende schooljaren betere resultaten behaalt. Over het stichtingsbestuur is de heer Bhawanie tevreden. De goede schoolresultaten op de diverse Arya Dewaker-scholen leveren het bewijs dat de stichting haar werkzaamheden goed verricht. Door het goede beleid blijven de scholen niet achter in ontwikkeling; immers alle Arya Dewaker-scholen hebben een e-mail- en een faxmogelijkheid.

Juffrouw Susan Djojokarto is onderdirecteur op de school en werkt al ruim zeventien jaar voor de gemeente Arya Dewaker. Ze werkt op deze school, omdat deze dichtbij haar huis is gelegen. Ze heeft nooit eerder op scholen buiten de gemeente gewerkt. Het werken op LBGO

Tamanredjo vindt zij prettig. Ze heeft goed contact met de overige leerkrachten en de directeur en samen proberen zij de leerlingen te motiveren om goed hun best te doen. Het onderwijs is belangrijk voor eenieder. Gebleken is dat een aantal leerlingen problemen thuis heeft en daarom ook slecht presteert. Het zijn meestal kinderen uit eenoudergezinnen. Voor deze kinderen hebben de leerkrachten goede begeleiding, want ook zij moeten de kans krijgen om goed te kunnen werken. Met de ouders is er een matig contact, omdat de ouders vaak alleen op ouderochtenden komen. Er zijn wel enkele ouders die tussendoor komen voor een gesprek met de directeur over zijn/haar kind. Over de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker kan zij niet veel vertellen, omdat de directeur het aanspreekpunt is van de stichting, maar het beleid is goed, want de eindresultaten liegen er niet om: 70% en hoger bij haast alle Arya Dewaker-scholen.

Leerlingen die in groepsverband uitleg krijgen
Fotocollectie: LBGO Tamanredjo

Tiffany Resopawiro zit op LBGO Tamanredjo, omdat haar ouders geen plek voor haar hadden gevonden op een van de andere lbgo-scholen in Meerzorg. De school staat in feite ook niet ver van haar huis. Tiffany is gemotiveerd om naar school te gaan en doet dat

dagelijks met veel plezier. De leerkrachten zijn lief en hebben een goede relatie met de leerlingen. Deze kunnen altijd bij hen terecht als leerlingen een probleem hebben. Ze zegt dat de leerkrachten de leerlingen wel begrijpen en voor de leerlingen is dit zeker medebepalend om elke dag met plezier op school te zijn. Tiffany vindt dat er wel degelijk een verschil is tussen een Arya Dewaker-school en een openbare school. Op deze school bid je en op een openbare school niet en leerlingen van de Arya Dewaker-scholen zijn respectvoller dan leerlingen van de openbare scholen. Op deze school zitten leerkrachten achter je aan om te studeren en helpen je daarbij. Verder geeft Tiffany aan dat een gemeenteschool je helpt vormen en vooral 'het respect hebben voor elkaar' wordt er benadrukt. Tiffany heeft graag dat haar school meer lokalen bijbouwt. Maar ook dat er meer banken op de gang worden geplaatst en dat het schoolerf beter wordt ingericht met schaduwbomen. Voorts zouden de lokalen meer ventilatie moeten hebben en er zouden boekenkasten in de lokalen moeten komen. Tenslotte zou er een mediatheek moeten zijn voor de leerlingen, zodat zij al hun werkstukken daar kunnen invoeren en printen en alle benodigde boeken bij de hand hebben.

6.9 De Pandit Ramnarain Kalidienschool

De Pandit R. Kalidienschool staat aan de Thurkowweg in het district Commewijne en deed haar deuren open op 1 oktober 1970.

Aan de bouw van de Pandit Ramnarain Kalidienschool eind jaren zestig hebben onder andere pandit Ramjatan en de commandant van politie, de heer S. Rambocus, hun krachten gegeven. Tot laat in de avonduren werd aan de bouw van de school gewerkt. De heer Engelbrecht heeft eveneens geholpen aan de bouw van deze school.

Naar hem is de Engelbrechtweg in Commewijne vernoemd. De heer S. Rambocus was de voorzitter van Arya Dewaker te Meerzorg. Door middel van een '*hawan'* werd de eerste steenlegging gedaan. De bouwtekening was het idee van pandit Ramjatan. Nadat de bouw was voltooid droeg de school ongeveer twee jaar lang de naam S. Rambocusschool. Een anekdote hierover vertelt dat op een zekere avond iemand de naam van deze school met verf had gewist. De leslokalen, die staan naast de mandir van de gemeente, waren als eerst gebouwd om hindi- en godsdienstlessen te geven. In 1970 besloot men de school te gebruiken als een afdeling van de Swami Shradhanandschool onder leiding van de toenmalige directeur M. Goerdin. De naam van de school werd na het 'verf-incident' veranderd in de Swami Shradhanandschool II en de school werd toen ook verzelfstandigd. Pas in 1992 werd de school vernoemd naar pandit Ramnarain Kalidien. Deze pandit was een bekende pandit van de gemeente Arya Dewakar.

Pandit Ramnarain Kalidien
Fotocollectie: pandit Hoebba

Pandit R. Kalidien heeft veel gedaan voor het kinderhuis van de gemeente Arya Dewaker. Ook heeft hij lang hindilessen verzorgd bij het hoofdkwartier. Na zijn dood werd de school naar hem vernoemd. De eerste directeur van Pandit Ramnarain Kalidienschool is de heer Mahabier geweest. De school begon in 1970 met drie leslokalen en ongeveer 90 leerlingen. Voor het schooljaar 2012-2013 telt de Pt. R. Kalidienschool zes leerkrachten en 132 leerlingen. Er is een eerste klas, een tweede klas, twee derde klassen en twee vierde klassen. Het gemiddeld aantal leerlingen dat in de klas zit is 25. De huidige directeur mevrouw Soenita Gangabisoensingh-Ramsoedjas is pas twee jaar terug, op 14 oktober 2011, door het huidig stichtingsbestuur aangesteld tot directeur van de Pt. R. Kalidienschool. Op 17 oktober kreeg zij de sleutels van de school. Haar voorganger was de heer S. Bhawanie, die thans directeur is van LBGO Tamanredjo. Na ruim tien jaar thuis gezeten te hebben, ging zij weer studeren op de Onderwijzersakte en de Hoofdakte. Na twee jaar studie werkte ze als leerkracht op de Sewrajsinghschool voor vijf jaren. Daarna voor een jaar op de Pt. R. Kalidienschool, ook als leerkracht en erna voor twee jaar op de J. Hirasingschool onder leiding van mevrouw C. Lalta.

De Pandit Ramnarain Kalidienschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

In het verleden kozen ouders doelbewust voor een school van de gemeente Arya Dewaker. Als argument werd opgegeven dat de leerkrachten streng en gemotiveerd zijn. Doordat de leerkrachten strakker met de regels omgaan op deze scholen, gaan ouders ervan uit dat hun kinderen onder de hoede zijn van veilige opvoeders. Of deze bewering klopt, moet nog worden onderzocht. Tegenwoordig is de keuze voor een school van de gemeente Arya Dewaker veranderd.

Ouders plaatsen hun kinderen zo dicht mogelijk bij huis. Indien er een school van de gemeente in de buurt staat, wordt het kind op de bewuste school ingeschreven. De buurt bepaalt eigenlijk hoe de bevolkingssamenstelling van een school eruitziet. In principe zijn dus alle scholen van de gemeente Arya Dewaker multicultureel. Frappant is dat ook de niet-hindostaaanse leerlingen zonder dwang of tegenzin meedoen aan de gebeden en godsdienstlessen en andere activiteiten die betrekking hebben op de doelstellingen van de Vedische leer bijvoorbeeld het bezoeken van de mandir en het meedoen aan hindoefeesten. Vermeldenswaard is dat op de Pandit R. Kalidienschool ook inheemse kinderen uit het Zuid-Surinaamse dorp Kwamalasamutu zitten. Deze wonen in het kinderhuis Koesikwarano in de omgeving van Nieuw-Amsterdam. Zij doen het ook goed op de school. En omdat de leerlingen het goed doen op school, leggen ouders zich ook neer bij de regels die vervat zijn in de ordereglementen van de school. Juffrouw Gangabisoensingh vindt de onderlinge relatie van haar personeel goed. Het is een kleine school.

Indien er problemen zijn worden deze gelijk besproken en zoveel mogelijk opgelost. De samenwerking tussen het personeel is prima.

Het afgelopen schooljaar is van het vierde klas AT stream 100% geslaagd en van de vierde klas AE stream 94.6 % geslaagd. Overige klassen halen boven de 80 %.

De directeur van de Pt. Kalidienschool heeft negen jaar onderwijservaring, waarvan de laatste twee jaren als directeur in een district. Ze kan dus een vergelijking maken tussen werken met kinderen uit de stad en een district. Ze komt tot de conclusie dat ze prettiger kan werken met kinderen uit het district. Deze kinderen zijn vaak gemotiveerder, gehoorzamer en rustiger in gedrag dan kinderen in de stad. Ze is tevreden over de leerresultaten en het gedrag van haar leerlingen. Ook de participatie van de ouders is redelijk tot goed

te noemen. In percentage uitgedrukt, is dat 90 tot 99%. Ouders komen op de ouderochtenden, andere ouders zie je weer niet. Maar als de school ze een schrijven stuurt, nemen ze wel contact op met de leiding. Bovendien moeten de rapporten zelf door de ouders op school worden opgehaald. Hierdoor worden als het ware de ouders ertoe bewogen om ook daadwerkelijk zich te bemoeien met de leerprestaties van hun kind of kinderen. De verhouding tussen ouder-kind-leerkracht op de Pandit R. Kalidienschool is goed te noemen.

Tijdens de pauze
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Een dieptepunt was dat in 1999 de Pt. Kalidienschool ruim twee maanden dicht was. Kinderen konden geen onderwijs volgen wat te wijten was aan een conflict tussen twee leerkrachten om het leiderschap. Het MINOV heeft toen ingegrepen. Een jaar werd een voorlopig directeur aangesteld en die was de heer Bisnajak.

Een hoogtepunt tot nu toe voor de school volgens directeur Gangabisoensingh is het behalen van een goed schoolresultaat het afgelopen schooljaar (2011/2012). Ze was slechts een jaar in dienst en had al een slaagpercentage van 100% en in de andere vierde klas was het slaagpercentage 94.6%.

Andere directeuren van de Pt. R. Kalidienschool zijn geweest de heren: H. Mahabier, S. Ladi, Ch. Punwasi, R. Partiman, J. Rattan, K. Jalimsing, mevrouw A. Biharisingh, mevrouw Oedit, de heer D. Kalloe, de heer W. Bisnajak, de heer S. Ramdin en de heer S. Bhawani.

Directeur Gangabisoensingh geeft aan dat zij tevreden is over het uitgestippelde beleid van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker. Ze zou dolgraag twee lokalen willen bijbouwen voor de eerste en de tweede klassen. Deze leerlingen zitten te dicht bij elkaar. Ook als je een goed studieresultaat wil, moet je een goed leerklimaat scheppen. Onlangs heeft ze de school voorzien van dakgoten. Haar kantoor is geverfd en de vloer is van tegels voorzien.

De heer Diepchander Autar verzorgt het vak kantoorpraktijk en wiskunde in de vierde klassen. Op de Pt. Kalidienschool is de heer Autar al ruim twaalf jaar verbonden. De heer Autar kiest om te werken op een school van de gemeente Arya Dewaker, omdat hij zelf lid is van de gemeente. Hij heeft ook veel bemoeienissen gehad met de gemeente in zijn jongere jaren. Deze redenen maakten dat hij koos voor het lesgeven bij deze gemeente. Bij de overheid heeft hij slechts een maand gewerkt. De sfeer op school is prima, de samenwerking is prettig, problemen worden goed opgelost. Ook de band met de leerlingen is prima. Leerlingen van deze tijd zijn overal hetzelfde. Hij ziet geen verschil, want ze zijn overal even mondig. Gelet op de achterliggende jaren zijn de resultaten goed geweest. De leerkrachten motiveren de leerlingen wel elke dag door middel van klassengesprekken. Wat betreft de ouderparticipatie zegt hij dat er een groep ouders is, een vaste kern, die altijd komt vragen naar de resultaten van hun kind, maar je hebt ook een kleine groep die niet verschijnt. Vaak genoeg zijn dat ouders die in het binnenland of in de stad werkzaam zijn of het zijn alleenstaande moeders.

Momenteel vindt hij dat het schoolbestuur heel goed contact heeft met de scholen. Alleen zou het bestuur meer rechtstreeks contact moeten hebben met de leerkrachten. De communicatie is er wel, een of twee keer per jaar komt het schoolbestuur de scholen bezoeken.

Juffrouw Lily Makhan heeft 37 jaren onderwijservaring. Ze heeft les op verschillende scholen in Commewijne gegeven. Op de Pt. R. Kalidienschool verzorgt juffrouw Makhan al dertien jaren les, terwijl zij nog altijd vanuit Paramaribo naar Commewijne komt om les te geven. Op de Swami Shradhanandschool (lbgo) heeft mevrouw Makhan het langst gewerkt, namelijk achttien jaar. Toentertijd was het een grote school. Ze heeft gewerkt onder de directeuren de heren Ch. Punwasi, S. Ladi, S. Ramdin, S. Bhawanie en mevrouw Oedit. Ze reist vanaf 1980 als leerkracht naar Commewijne en staat elke dag om 5 uur 's morgens op. Maar ze werkt prettig en daarom blijft ze liever in Commewijne werken. Haar vader is een fanatieke Ariër geweest en hij had graag dat ze op een school van de gemeente Arya Dewaker lesgaf. En zo is dat ook gebeurd. Ze werkt al jaren en heeft nooit problemen gehad met haar ex-directeuren. Ook met de huidige directeur niet. Als ze een keer laat zou aankomen op school, dan meldt ze de directeur op tijd over haar laatkomen. Ook de band met haar leerlingen is goed. Juffrouw Makhan werkt nog tot januari 2013, want ze gaat binnenkort met een welverdiend pensioen. Over de leerprestaties en het gedrag van de leerlingen in de loop der jaren vertelt juffrouw Makhan dat leerlingen van toen beter waren gemotiveerd. Ze zegt dat ze met hen kon praten, dat ze hen de voordelen van het leren kon bijbrengen en dat de leerlingen van toen gedisciplineerd waren. Tegenwoordig moet ze veel uit hen trekken, merkt juffrouw Makhan op. De leerlingen maken met veel moeite hun huiswerk. De kinderen van een district zijn wel rustiger dan van de stad, zegt ze. Dat verschil heeft ze wel gemerkt, ondanks het feit dat ze kort in de stad heeft gewerkt. De ouderparticipatie is niet wat het wezen moet, vertelt juffrouw Makhan. Ze geeft aan dat het vroeger niet zo was. De meeste ouders werken tegenwoordig, zowel de vader als de moeder. Ook al roept ze hen op, dan toch komen de ouders niet. De achtergrond van zowel de ouders als van hun kinderen is voor haar als leerkracht heel belangrijk. Ze vindt wel dat de leerlingen van de derde en de vierde klas gemotiveerder zijn dan die van de lagere klassen. Het beleid van de stichting ervaart ze als goed. Daarom zit ze al 37 jaar bij de gemeente Arya Dewaker. Dit spreekt al boekdelen.

Het bestuur heeft altijd een open oor gehad. Ze werkt al zolang dat ze haast iedereen kent.

Rinesh Doebrie woont in Meerzorg en is 18 jaar oud. Hij heeft zelf de keus mogen maken voor de Pt. R. Kalidienschool. Rinesh is gemotiveerd, omdat hij een doel voor ogen heeft: het behalen van zijn LBGO-diploma. Hij zit in de examenklas en vindt de leerkrachten op zijn school lief. Hij vindt ook dat zijn leerkrachten goed lesgeven. Dat hij op een school van de gemeente Arya Dewaker zit, ligt in het feit dat de school dichtbij is gelegen. Rinesh zou graag het gebouw opgeknapt willen zien. Het schoolgebouw moet van een verflaag worden voorzien.

Uitleg in groepsverband
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

6.10 De Maha Rishi Dayanandschool

De Maha Rishi Dayanandschool staat aan de Canadastraat no. 14 te Benie's park en is geopend op 1 oktober 1970. Deze school is vernoemd naar de grondlegger van de Arya Samaj.

Maharishi Swami Dayananda Saraswati (1823-1883)
Bron: http://chbspschool.com

De gemeente Arya Dewaker heeft de locatie gekocht van de vorige eigenaar, de heer Benie om een school te bouwen. De Maha Rishi Dayanandschool is uit eigen middelen van de gemeente gebouwd en is een school voor het voortgezet onderwijs op juniorenniveau, een mulo. De school is begonnen met 6 leslokalen en had toen ongeveer 90 leerlingen. Naderhand is de school gegroeid en uitgebreid met 11 leslokalen, 360 leerlingen, 16 leerkrachten, een bibliotheeklokaal, een kantoorruimte en een personeelsruimte. In het schooljaar 2012-2013 telt de school 304 leerlingen, 11 leslokalen en 18 leerkrachten. De school heeft ook tot haar beschikking een berghok, een mediatheek, vier toiletruimten, twee kleedkamers, een magazijn, een sportveld, een bibliotheek, een kantoorruimte en een personeelsruimte.

Momenteel vindt er een uitbreiding plaats op het terrein van de school. Er worden drie lokalen bijgebouwd. De lokalen zullen meteen gevuld zijn nadat ze zijn afgebouwd, omdat de eerste klassen thans een klassendeler van 35 hebben.

De eerste schooldirecteur van de Maha Rishi Dayanandschool was de heer M. Goerdin en de huidige directeur is de heer Wisnoeduth Bisnajak. Hij is reeds zes jaar verbonden aan de school als directeur. Eerder heeft de heer Bisnajak gewerkt als leerkracht op de Pandit

Ramadharschool, Swami Wirjanandschool en de Shrimatie Jhauwschool. Op de Swami Sradhanandschool heeft hij gewerkt als onderdirecteur en ook als directeur. Ook op de G. Sewrajsinghschool heeft de heer Bisnajak gewerkt als directeur. Hij heeft gekozen om voor de gemeente Arya Dewaker te werken, omdat hij van huis uit belijder is van de Vedische leer. Door te kiezen voor een Arya Dewaker-school kan hij de Vedische leer verder uitdragen.

Drie lokalen in aanbouw (achter de auto's)
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

De sfeer binnen de school ten aanzien van het team is goed; dit blijkt duidelijk uit hun inzet en werkwijze. Er is een goede verstandhouding, samenwerking, optimale inzet enzovoort. De sfeer ten aanzien van de leerling is ook goed te noemen. De verstandhouding tussen de leerlingen, leerkrachten en de directie is goed. De motivatie bij de leerlingen is op enkele gevallen na ook goed. De onderlinge verstandhouding tussen de leerlingen is redelijk. Ouders kiezen voor de Maha Rishi Dayanandschool, omdat de Arya Dewaker-scholen over het algemeen goed presteren. Naast de geloofsovertuiging (voor een klein deel van de ouders) is het resultaat de belangrijkste drijfveer voor de ouders om voor een Arya Dewaker-school te kiezen. De discipline speelt ook een belangrijke rol; men let

op de regels en de leerlingen weten dat zij zich daaraan dienen te houden. Er wordt dagelijks door zowel de directie als de leerkrachten gesproken met de leerlingen: zij worden op de voordelen van het studeren gewezen. Zij worden aangemoedigd, de belangstelling wordt opgewekt middels onder andere aanschouwelijk materiaal; kortom er wordt bijna van alles gedaan om de leerlingen te interesseren voor de studie.

Met de ouders wordt er ook gesproken en er wordt gevraagd naar hun medewerking (thuis). De relatie met de ouders is goed. Ze zijn altijd welkom, de driehoeksverhouding school-leerling-ouder is over het algemeen goed.

Het team behaalt (over het algemeen/in zekere mate) wel de beoogde doelen. Aan het begin van het schooljaar worden de doelen vastgesteld. Deze doelen worden jaarlijks voor meer dan 80% behaald (overall). De leerprestaties van de leerlingen zijn niet in alle gevallen goed te noemen. Bij sommige leerlingen/groepen moet er harder gewerkt worden om de beoogde doelen te behalen. Hun sociale economische achtergronden spelen hierbij een belangrijke rol. Het team doet alle moeite om die leerlingen te stimuleren en ze mee te krijgen met de rest. Directie, personeel, leerlingen, ouders, het stichtingsbestuur, hoofdbestuur, priesterraad, kortom eenieder is ingenomen met de resultaten tot nu toe. In het schooljaar 2011-2012 was het slaagpercentage 86,5%.

De school kent zeker ook een dieptepunt. Als gekeken wordt naar de resultaten, kan het schooljaar 1984-1985 als dieptepunt beschouwd worden, want het slaagpercentage was 38,5%. Als hoogtepunt kan zeker het schooljaar 1996-1997 met 100% geslaagden onder directeur M. Santokhi, nu wijlen, gememoreerd worden. En ook het 40-jarige bestaan van de school op 1 oktober 2010 is een hoogtepunt geweest.

De voorgaande directeuren van de Maha Rishi Dayanandschool zijn geweest de heren M. Goerdin, H. Mahabier, I.R. Marhé, M. Santokhi, S. Ladi, P. Murli en B. Bisnajak.

De huidige directeur van de school, de heer Wisnoeduth Bisnajak, is tevreden over het uitgestippeld beleid van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker met betrekking tot het onderwijsgebeuren op de scholen. Het uitgestippeld beleid van de stichting heeft tot nog toe goed gewerkt. De resultaten liegen er niet om. Voorlopig zou hij het zo houden, want niet elke verandering betekent verbetering, vindt hij.

Directeur Bisnajak verwoordt op zijn manier de visie van zijn school: *'Onderwijs is de sleutel tot/van de ontwikkeling van zowel de mens als de maatschappij. De leerlingen moeten zodanig gevormd worden dat ze gemakkelijk een weg vinden in de maatschappij. Zij moeten een allround opvoeding krijgen. Naast kennis moet er ook discipline bijgebracht worden. Verder moet er ook gewerkt worden aan hun gedrag, netheid, houden aan de regels van de school als de maatschappij enzovoort.'*

Met zijn team wil hij nog het onderste uit de kan halen namelijk 100% resultaten in alle leerjaren. Net als op de G. Sewrajsinghschool (2008) wil hij ook op de M.R. Dayanandschool een slaagpercentage van 100% behalen.

Juffrouw Zhakuntela Gadjradj-Jaharia, werkte op de M.R. Dayanandschool vanaf 1981 tot 1985 en van 1990 tot heden. In december 1980 haalde ze haar examen (lesgeven) op de M.R. Dayanandschool. Terstond werd ze voor het vak Nederlands in dienst genomen door de gemeente Arya Dewaker en werkte onder de toenmalige directeur, de heer Mahabier. Ze heeft tussen 1986 tot 1990 gewerkt op de Sewrajsingschool. Juffrouw Gadjradj-Jaharia heeft een uitstekende relatie met haar collega's. Ze stimuleren elkaar en werken samen om een goed resultaat te behalen. De leerlingen zijn gehoorzaam en beleefd, maar soms moet er opgetreden worden; het hangt ook af van het leefmilieu van de leerlingen. De leerlingen zijn gemotiveerd en waar nodig wordt er extra aandacht aan besteed.

Goede resultaten kunnen krijgen is een must, daarom dat het team zich keihard inzet. Van de stichting uit wordt er goed beleid gevormd. En gelet op de slaagpercentages van de eind - en toelatingsexamens

kan er met zekerheid gesteld worden, dat de beoogde doelen worden bereikt.

Juffrouw Mohinie Hardwarsing-Dataram werkt al ruim elf jaren op de Maha Rishi Swami Dayanandschool, omdat het voor haar een uitdaging is om op deze school te werken. Ze heeft eerder ook op de Hirasingschool gewerkt, van 9 maart 2001 tot en met augustus 2001. Ook zij heeft een goede band met de overige collega's. De interactie tussen haar en de leerlingen is goed. Ze is tevreden met de schoolprestaties van de leerlingen en haar leerlingen zijn gemotiveerd. Ze werkt ook samen met haar leerlingen om alle leerdoelen die ze nastreeft te bereiken, wat ook lukt.

Gezellig bij elkaar tijdens de pauze
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Priya Bansradj is leerlinge op de M.R. Dayanandschool. De ouders van Priya hebben haar voorgesteld om naar deze school te gaan. Priya ging akkoord hiermee. De school is dichtbij huis en heeft ook een hoog slaagpercentage. Priya is een gemotiveerde leerling, die elke dag naar school wil gaan. Er zijn geen problemen met leerkrachten of tussen de leerlingen, daarom dat leerlingen met plezier naar school gaan. Leerkrachten leggen problemen en of onduidelijkheden met een

leerstof klassikaal weer uit en als het dan nóg onduidelijk is voor een leerling, wordt het individueel uitgelegd. Priya denkt dat er wel een verschil is met een leerling van een gemeenteschool en een andere school, omdat op een gemeenteschool de leerling ook godsdienstlessen krijgt en op zo'n manier meer weet over het geloof. Zij gelooft dat er een veel betere discipline aan de dag wordt gelegd op de gemeentescholen en dit laatste draagt zeker bij tot betere schoolresultaten; de leerling maakt dan veel bewustere keuzes en dat is zeker te merken aan de geweldige slaagpercentages van de school.

Priya wil heel graag dat de kinderen uit nette en volledige boeken kunnen werken. Ze wil graag nieuwe en stevig meubilair in de klassen. Verder wil ze graag dat de toiletten worden opgeknapt, dat er een aparte parkeerplaats voor de auto's is en dat er een mediatheek voor de studenten is, zodat scripties en andere zaken waarvoor internet nodig is op school afgerond kunnen worden.

6.11 De Gadjradj Sewrajsinghschool

De Gadjradj Sewrajsinghschool is geopend op 1 oktober 1974. Toen heette de school de Swami Shradhanandschool Mulo Meerzorg. In oktober 1976 is de naam van de school veranderd in de Gadjradj Sewrajsinghschool Mulo. De G. Sewrajsinghschool staat aan de Hadji Iding Soemitaweg 8. Het is de eerste muloschool van de gemeente Arya Dewaker in Commewijne. De overige scholen zijn lbgo-scholen.

Babu Sewrajsingh
Bron: de gemeente Arya Dewaker

Bij de aanvang van de bouw van de Sewrajsinghschool was de heer Dulam de vertegenwoordiger van de gemeente in Commewijne (afdeling Meerzorg). De school werd vernoemd naar Babu Sewrajsingh, vanwege zijn verdiensten binnen de gemeente Arya Dewaker. Hij kwam uit de Leidingen. De heer Sewrajsingh heeft enorm veel hulp geboden aan de bouw van de school. Hij had namelijk 1000 Surinaamse guldens gespaard voor de bouw van niets anders dan een muloschool. Hij is ook de tweede voorzitter van de gemeente Arya Dewaker geweest en verzorgde jarenlang gratis hindilessen. Pandit Bansradj (toen secretaris van het hoofdbestuur tevens lid van het schoolbestuur) was ook betrokken bij de bouw van de scholen van de gemeente Arya Dewaker. Toen de bouw van de Sewrajsinghschool een feit werd, bleek dat de ouders hun kinderen niet naar deze school wilden sturen. Het vertrouwen ontbrak er nog

bij de ouders en ook omdat ze de boekenhuur niet konden betalen.

Door tussenkomst van pandit Ramjatan en andere buurtbewoners werd er succesvol een huis-aan-huis bezoek op touw gezet. Hierbij werden ouders gemotiveerd hun kinderen naar de Sewrajsinghschool te sturen. De voordelen van het studeren in de buurt werden benadrukt. De heer André Lalmohamed was het schoolhoofd van de eerste openbare lagere school in Commewijne en door zijn bemiddeling werden ook leerlingen op de Sewrajsingh muloschool geplaatst. Dokter Punwasi was intussen de nieuwe voorzitter van de gemeente Arya Dewaker. De boekenhuur werd uit eigen kas van Arya Dewaker Commewijne betaald (290 Surinaamse gulden) en door hulp van het hoofdbestuur in Paramaribo. De Sewrajsinghschool telde aan het begin vier leslokalen en telde iets meer dan 100 leerlingen. De eerste directeur van deze school was de heer H. Mahabier.

De G. Sewrajsinghschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Voor het schooljaar 2012-2013 telt de Sewrajsinghschool elf klassen, een kantoorruimte en een lerarenkamer. Het leerlingenaantal bedraagt 310 met een gemiddeld aantal leerlingen van 30 per klas.

De huidige directeur van de G. Sewrajsinghschool is de heer Robert Santiperkash Ramdin. Hij is ruim vijf schooljaren verbonden aan de

muloschool. Hij is zelf Ariër en heeft altijd belangstelling gehad om zijn krachten te geven aan een school van de gemeente Arya Dewaker, vanwege zijn geloofsovertuiging. De G. Sewrajsinghschool werkt volgens de richtlijnen van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker. De richtlijnen zijn gebaseerd op de Vedische opvattingen van het Vaidik Dharma. De kleur van de voorgevel van de school is ook geverfd in de kleuren van de gemeente en op het naambord van de school staat een ohm-teken. Aan deze twee kenmerken merkt men dat de G. Sewrajsinghschool een Arya Dewaker gemeenteschool is.

Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Volgens directeur Ramdin geven de ouders uit Commewijne de voorkeur aan de G. Sewrajsinghschool, vanwege het feit dat deze school een strenge leiding heeft. Hierdoor vinden ouders dat er controle op de leerlingen wordt uitgeoefend en dat hun kinderen veilig op school zijn. Met andere woorden ouders kiezen meer voor de Sewrajsingh muloschool vanwege de orde en de discipline die op deze school is. Ook gaan ouders ervan uit dat leerkrachten hun kind bij staan in onder andere huiswerkbegeleiding wat de ouders werk thuis ontneemt. Een andere reden voor het kiezen van de G. Sewrajsinghschool is dat deze school elk jaar een hoog slaagpercentage heeft. Dankzij het goede slaagpercentage is deze tegenwoordig een school met status geworden, volgens de schooldirecteur. Ook het team van de school bepaalt de goede leerresultaten van de leerlingen. Voorts benadrukt de directeur dat de

G. Sewrajsinghschool niet bedoeld is voor slechts Hindostaanse kinderen. Volgens de heer Ramdin kozen vroeger de ouders wel eerder voor een gemeenteschool dan een school voor openbaar onderwijs. Godsdienstonderwijs en de hindilessen waren hiervoor de doorslaggevende redenen, maar ook afstand speelde een rol.

Tegenwoordig plaatsen ouders hun kinderen liever dichtbij huis.

De nieuwkomers hebben meer motivatie nodig in vergelijking met de ouderejaars leerlingen. De nieuwkomers komen uit acht verschillende lagere scholen: O.S. Tamanredjo I en II, O.S. Meerzorg I, II, III en IV, de Vashudewschool en O.S. Lust en Rust. Directeur Ramdin deelt mee dat de niveauverschillen onder de leerlingen groot zijn, maar gaandeweg het eerste kwartaal worden de verschillen weggewerkt.

Opmerkelijk is ook het feit dat al enkele schooljaren de best geslaagden van de lagere scholen zich op de G. Sewrajsinghschool inschrijven. Elk jaar heeft de G. Sewrajsinghschool een slaagpercentage van over de 75%. Het afgelopen schooljaar bedroeg het slaagpercentage 88%, waarbij een van de vierde klassen met achtentwintig leerlingen 100% geslaagden had.

Ruim de helft van de leerkrachten woont niet in Commewijne. Vijf leerkrachten komen uit de richting Lelydorp, Kwarasan en de Braamshoopweg. Door de leuke werksfeer willen de leerkrachten niet elders werken. De leerkrachten die in Commewijne wonen, komen uit Meerzorg, Alkmaar en Nieuw-Amsterdam. Afhankelijk van de sollicitaties en de vakken die vacant zijn op de diverse Arya Dewaker-scholen worden de leerkrachten geplaatst en gemuteerd.

Sinds de komst van de heer Ramdin heeft geen van zijn leerkrachten mutatie aangevraagd. De huidige directeur van de Sewrajsinghschool heeft ook op andere scholen zijn krachten gegeven: in Paramaribo op de Jhauwschool als directeur en in het openbaar onderwijs. Hij merkt op dat wanneer gelet wordt op het gedrag van de leerlingen hij de districtskinderen veel rustiger vindt in vergelijking met de leerlingen in Paramaribo. Qua prestatie ligt het aan de leerling zelf, want ook op de Jhauwschool heeft de heer Ramdin goede leerresultaten gehad. Op de Jhauwschool kwamen leerlingen uit sociaal achtergestelde buurten en hij is er toch in geslaagd om goede resultaten te bereiken onder

deze leerlingen. ‘Probleemkinderen’ worden gesignaleerd door de leerkrachten. Indien deze leerkrachten hen niet de juiste begeleiding en/of ondersteuning kunnen geven, worden zij doorverwezen naar de schoolleiding. Indien leerlingen onhandelbaar gedrag vertonen, wordt de inspectie ingeschakeld. De achterliggende problemen van dit soort leerlingen kunnen zijn, dat zij komen uit eenoudergezinnen, een slechte financieel-economische situatie, werkende ouders die weinig aandacht geven aan hun kinderen en of kinderen waarvan de ouders in het binnenland wonen en in de stad zijn achtergelaten bij een broer, zus of ander familielid, dat geen tijd heeft voor het kind. Het valt op dat kinderen, die komen uit eenoudergezinnen, de meeste problemen geven. De jongens vinden zichzelf de baas in huis en doen wat zij willen. Dit gedrag willen zij dus ook voortzetten op school en zij botsen dan tegen andere regels: de schoolregels. Dit was duidelijk het geval op de Jhauwschool en in veel mindere mate op de G. Sewrajsinghschool. De heer Ramdin heeft als directeur op alle scholen van de gemeente Arya Dewaker in Commewijne gewerkt.

Zijn relatie met de ouders is prima. Hij zegt dat 99% van de ouders op de ouderochtenden komen, vooral de ouders van de examenkandidaten. Ook als ouders opgeroepen worden, geven zij meestal gehoor aan de oproep.

Voorgaande directeuren op de G. Sewrajsinghschool zijn geweest de heren W. Bisnajak, M. Santhoki, H. Mahabier en R. Partiman.

Onder directeur Wisnoeduth Bisnajak (nu directeur van de Maha Rishi Dayanandschool) is het hoogste schoolresultaat bereikt namelijk 100% geslaagden in het schooljaar 2008, een hoogtepunt voor de school.

De G. Sewrajsinghschool kent zeker ook een dieptepunt. In 1975 vertrokken veel leerkrachten, ongeveer 60%, vanwege de onafhankelijkheid naar Nederland. Op 1 oktober 1975 verschenen slechts drie leerkrachten op de school. Deze waren de directeur, de onder-directeur en een leerkracht. De overige negen leerkrachten waren in de najaarsvakantie van 1975 naar Nederland verhuisd, zonder enig bericht.

Vierdeklassers aan het werk
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

De heer Ramdin vertelt dat het beleid van de Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker altijd wordt besproken en bij gesteld in het schoolleidersconvent, welk wordt gehouden door alle schoolleiders van de gemeente. Nu gebeurt dit incidenteel vanwege de drukke werkzaamheden. Ook is de ruimte door het huidige bestuur aangeboden om elk probleem rechtstreeks met het bestuur bespreekbaar te maken.

De heer Ramdin beschrijft het hoofd van het bestuur, de heer Radjen Khedoe, als een persoon die slagvaardig te werk gaat, die over managementkwaliteiten beschikt. Hierdoor heeft de heer Khedoe ook inzichten om bepaalde problemen gelijk aan te pakken. Hij brengt ook veranderingen waar nodig. Een mooi voorbeeld is dat vroeger de kantines voeding verkochten die rijk aan vet was. Nu wordt erop gelet dat op alle Arya Dewaker-scholen gezonde voeding aan de leerlingen wordt verkocht: een resultaat dat de heer Khedoe heeft bewerkstelligd.

Juffrouw Sarmila Ramjatan-Ramlal is ruim twintig jaar verbonden aan de G. Sewrajsinghschool. Zij verzorgt de vakken rekenen en boekhouden en woont in Commewijne. Ze is in 1992 als pasgeslaagde

leerkracht op deze muloschool begonnen. Toen was de heer Bisnajak de directeur van de school die vanaf 1991 het roer op de school had overgenomen. Mevrouw Jalimsingh was toen de onderdirecteur.

Juffrouw Ramjatan werkt prettig met haar directeur, omdat de opdrachten duidelijk zijn vanuit de leiding. Ze vindt dat gedurende haar onderwijsjaren de leerlingen mondiger en flinker zijn geworden. Maar ze vindt ook dat leerlingen nog respect hebben voor de leerkrachten en gehoorzaam zijn. Van medecollega's die op de Arya Dewaker-scholen in de stad werken, verneemt zij regelmatig berichten over het ongehoorzame gedrag van leerlingen.

Wat betreft de motivatie van de leerlingen merkt zij op dat deze elk jaar minder wordt. Mevrouw Ramjatan vindt dat je leerlingen tegenwoordig meer moet trekken om bijvoorbeeld hun huiswerk te maken. Ook merkt zij op dat lesgeven uitdagender is geworden in de vorm van de aandacht trekken van leerlingen voor de les. Het kost haar enorm veel tijd om leerlingen te motiveren om te studeren. Dit doet zij middels gesprekken in de klas. Bovendien moet ze steeds uitkijken naar creatieve en moderne didactische werkvormen om de aandacht van haar leerlingen voor de les te krijgen. Dit wil zeggen dat zij erg inventief moet zijn en goed haar lessen moet voorbereiden.

Dagelijks werkt zij thuis aan het voorbereiden van haar leerstof voor een nieuwe lesdag. Klassikaal onderwijs gebruikt zij slechts voor de instructies. Opdrachten worden het liefst in groepen gemaakt om het samenwerken te stimuleren. Maar er worden ook individuele opdrachten gemaakt. Studenten die zwak zijn en meer tijd en begeleiding nodig hebben, helpt zij apart in de klas. Dit vergt veel tijd en energie, maar het lesgeven is een dankbaar beroep voor haar, vooral als de leerlingen goed presteren voor haar vak, dus zij blijft haar leerlingen constant motiveren. Goede prestaties motiveren juffrouw Ramjatan om verder te gaan met haar manier van lesgeven of het aanpakken van zwakke leerlingen. Zij is niet altijd tevreden, maar ‘het gaat wel’ vindt deze juffrouw. Als zij merkt dat voor een repetitie slecht is gewerkt, evalueert zij zichzelf eerst en pas daarna de leerlingen. Ouderbezoek over de leerprestaties krijgt zij pas tijdens de ouderochtenden. Maar directeur Ramdin ontvangt op vrijwel regelmatige basis ouders die komen informeren naar de leerprestaties van hun kroost. Er wordt gekeken in het cijferschrift van de leerling

en op grond daarvan worden ook gesprekken met de leerkrachten gevoerd bij wie de leerling slecht presteert. Juffrouw Ramjatan werkt prettig binnen de gemeente Arya Dewaker. Vandaar dat zij zolang aan deze school is verbonden. Een punt van verbetering kan zijn de rechtstreekse communicatie met de leerkrachten. Vaak genoeg communiceert het stichtingsbestuur met de directeur, maar juffrouw Ramjatan vindt ook dat leerkrachten zelf meer initiatieven moeten nemen om het contact met het stichtingsbestuur te onderhouden. Ze merkt wel op dat het stichtingsbestuur jaarlijks schoolbezoeken naar de verschillende scholen aflegt.

Leerstof klassikaal behandelen in de vierde klas
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Roën Soedarmo woont op Tamansari en zit in de examenklas van de G. Sewrajsinghschool. De afstand die zij elke dag aflegt is 17,5 km visa versa. Ze staat kwart voor zes in de ochtend op en de schoolbus haalt haar om half zeven op. Roën zit op de G. Sewrajsinghschool, omdat er in Tamanredjo geen muloschool is. Haar ouders hebben ervoor gekozen om haar op deze school te plaatsen, omdat haar broers ook op de G. Sewrajsinghschool zaten. Zij zijn allemaal van deze school geslaagd. Roën Soedarmo vindt dat de G. Sewrajsinghschool ook een strenge school is. De school heeft strenge regels, waardoor de

resultaten van deze school ook beter zijn legt Roën heel wijs uit. Roën vindt dat de leerkrachten prima lesgeven en dat zij een luisterend oor hebben naar de leerlingen toe. Ze vertelt verder dat ze altijd aan de leerkrachten kan vragen om iets opnieuw uit te leggen zonder dat ze je schreeuwen. Roën Soedarmo zat op O.S. Tamanredjo II en zij vindt dat er nauwelijks een verschil is tussen een openbare school en een gemeenteschool. Op de G. Sewrajsinghschool zou zij graag het volgende veranderd willen zien: het bouwen van meer lokalen voor de leerlingen, want in B3 bijvoorbeeld zitten de leerlingen erg krap. Hierdoor is het niet prettig om les te volgen.

Joelaika Soerosemito zit in de examenklas. Ze heeft zelf voor de Sewrajsinghschool gekozen, omdat zij in de buurt van de school woont namelijk Manjadam. Zij fietst naar school toe. Zij vindt dat deze school een goede school is, omdat elk jaar veel leerlingen slagen. Ook vindt Joelaika dat haar leerkrachten goed lesgeven en dat de leerkrachten het erg druk hebben daarmee. Joelaika komt van de O.S. Meerzorg III en ziet ook geen verschil tussen de kwaliteit van het onderwijs dat gegeven wordt op een openbare school in vergelijking met het onderwijs dat gegeven wordt op een gemeenteschool. Het bidden in het Sarnami vindt zij geen obstakel om zich in te schrijven op een school van de gemeente Arya Dewaker. Joelaika Soerosemito wil evenals Roën Soedarmo dat er meer leslokalen worden gebouwd op de Sewrajsinghschool. Ook wil ze dat de oude boeken vervangen worden door nieuwe. Veel boeken zijn onvolledig en worden daarom gekopieerd. Ook de boekenkasten hebben geen deuren. Ze moeten spoedig vervangen worden anders wordt de staat van de boeken slechter.

6.12 De Jaques Hirasingschool

De Jaques Hirasingschool staat aan de Dr. S. Kafiluddistraat 1. De school heeft haar deuren op 1 december 1979 geopend op de huidige plek en staat op het terrein van het hoofkwartier van de gemeente Arya Dewaker, naast de Shr. Ch. Jhauwschool. De J. Hirasingschool was in het begin een dependance van de Maha Rishi Dayanandschool, de eerste muloschool te Benie's park. Deze school had weinig ruimte voor de hoeveelheid leerlingen die zich wilden inschrijven en de klassen telden veel leerlingen. Een andere muloschool was noodzakelijk. De gemeente nam toen het initiatief om een muloschool op de begane grond van het Swami Dayanand Kinderhuis op te richten in het schooljaar 1974. Er waren toen zes leslokalen daar ondergebracht namelijk twee eerste klassen, twee tweede klassen en twee derde klassen. De vierde klassen waren op de Maha Rishi Dayanand Mulo. Er zaten ongeveer 150 leerlingen op de school en acht leerkrachten gaven les. De eerste (vervangend) directeur van de school was de heer S. Raghoebarsing. De school is in het schooljaar 1979 verzelfstandigd, kreeg de huidige naam en verhuisde naar haar huidige plaats. Vroeger was de jongensafdeling van het Swami Dayanand Kinderhuis op deze plek gehuisvest. Eindjaren zeventig brak daar brand uit en de jongensafdeling werd ondergebracht op de meisjesafdeling. Het verbrande gedeelte van het kinderhuishuis werd gerestaureerd en de J. Hirasingschool werd op die plek gehuisvest. De school is vernoemd naar de heer Jaques Hirasing, die de eerste voorzitter is geweest van de gemeente Arya Dewaker in 1929.

Jaques Hirasing (1898-1957)
Fotocollectie: fam. R. Hirasing

De heer Jaques Hirasing zat op de Paulusschool (mulo) en werd van daar afgeschreven, omdat zijn moeder het schoolgeld niet kon betalen. Hij ging daarna naar de ambachtsschool om tot botenmaker opgeleid te worden. De heer Hirasing deed toen zijn toelatingsexamen voor de douaneopleiding en werd vervolgens de eerste Hindostaanse douaneambtenaar in Suriname. Hij was een van de voorvechters voor openbaar onderwijs, dat voor eenieder toegankelijk moest zijn, met name voor het Hindostaanse kind en het is hem samen met zovele anderen gelukt om hun idealen te verwezenlijken.

De eerste directeur van de Jaques Hirasingschool was mevrouw Kamla Girdhari-Sahtoe. In het schooljaar 2012-2013 telt de school tien klassen (waarvan twee combinatieklassen: AB3 en AB4), 160 leerlingen en twaalf leerkrachten. De huidige directeur is mevrouw Chitrawatie Lalta-Soekdew. Zij is sinds 1978 bij de gemeente Arya Dewaker in dienst en is nog altijd werkzaam bij de gemeente. Tussen 1981 en 2005 heeft mevrouw Lalta als leerkracht gewerkt op de Hirasingschool. Vanaf 2005 is zij als directeur aan deze school verbonden, maar eerder heeft ze op de Swami Wirjanandschool gewerkt en wel van 1978 tot 1980 en weer een jaar, in 1981, op de Sewrajsinghschool. Ze heeft gekozen om voor de gemeente te werken, omdat ze ook het Vedische geloof aanhangt.

Ouders kiezen voor de school niet enkel, omdat de school door de jaren heen goede slaagpercentages heeft. Ook de ligging speelt een belangrijke rol. Vele kinderen komen vanuit het binnenland naar de stad om er te wonen en vestigen zich in de omgeving van de school. Veelal hebben deze kinderen de grootouders als toeziend voogd. De grootouders kunnen niet altijd adequaat inspelen op de behoeften van de opgroeiende tieners, die dan hun eigen pad opgaan en vaak wegblijven van school. Er zijn veel drop-outs op de school, die in feite verder niet geholpen worden. De leerkrachten zetten zich uiterst in om de leerlingen, die vaak wegblijven, toch nog te motiveren om de school niet te verlaten en deze af te maken, omdat scholing belangrijk is voor hun toekomst. Er worden veel motivatiegesprekken gevoerd met de kinderen. Ook educatieve dagtochten worden gemaakt om het onderwijs interessanter te maken. Vooral in de lagere klassen moet er hard gewerkt worden om de leerlingen te interesseren

voor het onderwijs. De Jaques Hirasingschool heeft ondanks deze drop-outs en matig gemotiveerde leerlingen, toch nog ieder jaar hoge slaagpercentages. Het blijkt dat de motivatiegesprekken resultaten opleveren en directeur Lalta wil nog altijd 100% geslaagden afleveren. Ze hoopt ieder jaar dat dit doel haar lukt.

De J. Hirasingschool
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Het team heeft onderling goed contact en is gemotiveerd. Met de ouders is er goed contact: de ouders worden op de hoogte gehouden van vorderingen (leerprestaties en gedrag) van hun kind niet enkel op de ouderochtenden, maar de leerlingen krijgen elk kwartaal een tussenrapport. Ouders zijn altijd van harte welkom om de vorderingen van hun kind te bespreken en de school helpt overal waar zij kan.

De directeuren die vóór mevrouw Lalta de Jaques Hirasingschool hebben gediend zijn: mevrouw Girdhari-Sahtoe en de heren M. Goerdin, I.R. Marhé, H. Mahabier, S.R. Ramdien, S. Ladi en M. Santhoki.

Onder de huidige directeur is op de Jaques Hirasingschool het hoogste slaagpercentage behaald en dat is 92% in het schooljaar 2011-2012.

De missie van directeur Lalta luidt als volgt: '*De Jaques Hirasingschool stelt zich ten doel haar leerlingen kwalitatief goed onderwijs te bieden binnen een gezonde en vertrouwde omgeving. Hierbij staat de optimale ontplooiing van ieder kind centraal, waardoor onze kinderen gevormd worden tot waardige burgers van ons land, die hun weg in de maatschappij kunnen vinden en een bijdrage kunnen leveren aan de verdere ontwikkeling van ons land. Implementatie van waarden en normen is hierbij dan ook de basis van de opvoeding.'*

Directeur Lalta geeft ook aan dat de school rekening houdt met de verschillen die bestaan tussen kinderen (talenten, interesse, leerstijl en tempo). Ze hoopt dat zij samen met haar team en de ouders de kinderen op de juiste manier begeleiden, opdat zij met plezier naar school komen en het onderwijs volgen.

Leerlingen van klas AB3
Fotocollectie: Indra Hu-Ramdas

Juffrouw Chiquita Kalpoe-Mahabiersing werkt al elf jaar op de J. Hirasingschool. Ze werkt op een Arya Dewaker-school, omdat zij vindt dat op de gemeentescholen de doelstellingen van het onderwijs beter tot hun recht komen. Daarom heeft ze gekozen om op

gemeentescholen te werken. Juffrouw Kalpoe heeft eerder voor de gemeente Sanatan Dharm gewerkt. Ze geeft aan dat de relatie met de directeur en de leerkrachten prima en ontspannen is. De relatie met de leerlingen vindt zij daarentegen vaak moeizaam wat voornamelijk ontstaat door gedragsproblemen. Deze leerlingen komen vooral uit het binnenland. Er zijn veel kinderen op school die ook huiselijke problemen hebben. Hierdoor heb je in de lagere klassen slechte tot matige leerprestaties en ook in de hogere leerjaren zie je dezelfde trend. Vooral de eerste klassers noemt zij erg slecht gemotiveerd.

De leerkrachten ondersteunen en motiveren elkaar ook, want het blijkt een zware taak te zijn om de leerlingen van de eerste klassen goed mee te kunnen krijgen in het onderwijsproces. Vele leerlingen blijken niet geschikt te zijn voor een muloschool en stappen al gauw over naar een lbgo-school. Het probleem bij de leerlingen die van het binnenland komen, is dat ze steeds bij een andere verzorger inwonen, die hen slechts onderdak biedt en verder geen contact met de school onderhoudt over de leerprestaties van de leerlingen. Op deze manier kunnen de leerkrachten geen feedback geven aan de ouders. De relatie met de ouders is dus barslecht. Het onderwijsproces is een driehoeksverhouding waar de school, leerling en ouder een samenspel hebben. Ontbreekt een van deze schakels, dan is het geheel vaak moeilijk te completeren. Dit is een van de voornaamste reden waarom de leerprestaties in het eerste en tweede leerjaar slecht zijn, de leerdoelen niet worden bereikt en kinderen uiteindelijk overstappen naar een ander type onderwijs. In de hogere klassen daarentegen worden de leerdoelen wel in voldoende mate gehaald.

Juffrouw Kalpoe vindt dat het beleid van de stichting beter kan zijn. Ze vindt dat de stichting moet werken aan het personeelsbeleid op de scholen en specifiek voor de Hirasingschool moet het onderwijs aantrekkelijker gemaakt worden voor de leerlingen, zodat er ook ‘rolmodellen’ op school zijn. Het beleid moet erop gericht zijn om de leerlingen, vooral die uit het binnenland, op een juiste manier op te vangen en te begeleiden.

Shariska Sewrattan en Faudeas Melgibessonn zijn twee gemotiveerde leerlingen van de Hirasingschool. Shariska zit op deze school, omdat er op de Swami Dayanandschool geen plek was. Faudeas bezoekt

deze school, omdat die dichtbij huis is gelegen. Beide leerlingen zijn blij om elke dag op school te zijn en volgen het onderwijs met plezier. Ze noemen de relatie die zij met de leerkrachten hebben goed.

Shariska zegt verder dat de leerkrachten samen met je werken, je motiveren en helpen als je hulp nodig hebt of iets niet begrijpt.

Faudeas geeft aan dat alle scholen dezelfde regels hebben en niet per se de gemeenteschool beter hoeft te zijn, want elke leerling moet zich keihard inzetten als die elk schooljaar weer een goed resultaat wil hebben. Shariska deelt die mening ook, maar zij vindt dat leerkrachten van de Hirasingschool echt ‘achter de leerlingen aanzitten’ en erop aandringen dat de leerlingen hun uiterste best moeten doen, terwijl veel scholen dat niet doen. Beide leerlingen geven aan dat zij graag nettere en betere toiletten willen hebben voor de school.

6.13 Overzicht van de oprichtingsdata van de Arya Dewaker-scholen

De Jainarain Sohansinghschool	1 oktober 1964
De Swami Shradhanandschool	6 januari 1965
De Swami Wirjanandschool	1 oktober 1967
De Pandit Ramnarain Kalidienschool	1 oktober 1970
De Maha Rishi Dayanandschool	1 oktober 1970
De Pandit Ramdoekhie Sheoratanschool	2 oktober 1972
De Pandit Ramadharschool	2 oktober 1972
De Shrimatie Chanderwatie Jhauwschool	1 oktober 1973
De Pandit Kasipersad Piarelallschool	1 oktober 1973
De Gadjradj Sewrajsinghschool	1 oktober 1974
De Jaques Hirasingschool	1 oktober 1979
LBGO Tamanredjo	1 oktober 2011

Hoofdstuk 7 Vroegere Arya Dewaker-scholen in het district Nickerie

Naast de twaalf scholen van de gemeente Arya Dewaker, waren er nog twee scholen in het district Nickerie die intussen zijn opgehouden te bestaan. Deze scholen hebben om uiteenlopende redenen de deuren moeten sluiten. Deze zijn de: Shri Mehta Jaiminischool, de ulo/lbgo school en de 'lagere school aan de van Drimmelenpolder', de basisschool.

Het district Nickerie
Bron: http://www.nickerie.com/nickerie/nick01.htm

7.1 De lagere school aan de van Drimmelenpolder

De lagere school van de gemeente in het district Nickerie begon in 1974 met 50 leerlingen op de benedenverdieping van een huis op neuten vlak naast de Arya Dewaker mandir in de Van Drimmelenpolder. In het huis was op de bovenverdieping ook gesitueerd de tweejarige uloschool, de Shri Mehta Jaiminischool, die later een driejarige lbgo-school werd. De basisschool heette eerst de

‘Glo-A Arya Dewaker van Drimmelenpolder’ en onderging in 1988 een naamsverandering de ‘Basant Premchandschool’. Basant Premchand was een vooraanstaande Ariër van Nickerie.

Basant Premchandschool, leerlingen en leerkrachten (3 april 1992)
Fotocollectie: Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Toen zich meer kinderen aanmeldden, werd de school uitgebreid met vier klaslokalen op de begane grond van de mandir. Ook het kantoor van de schoolleider werd er geplaatst. Doordat later weer een tekort aan leslokalen ontstond, waren er ook klassen tegenover de mandir onder de huizen (begane grond) van de families Ramlal, Mangroe en van Pt. Baboeram-Panday. Later werd een nieuw gebouw op het achtererf van de mandir gebouwd en al de klassen, die onder de huizen van de drie eerder genoemde families waren gehuisvest, konden verhuizen naar de nieuwbouw. De eerste directeur van de basisschool was de heer Chander Bachoe en de laatste was mevrouw Oesha Jiawan. In 1998 was de gemeente Arya Dewaker genoodzaakt de basisschool te sluiten wegens vergrijzing van de bevolking: de jongere generatie verhuisde van de polders naar Nw. Nickerie of elders en namen hun jonge kinderen mee. Een andere reden was dat de school geen subsidie meer kreeg van overheidswege en de gemeente geen geld had om de school verder te onderhouden en draaiende te houden.

7.2 De Shri Mehta Jaiminischool

De Shri Mehta Jaiminischool was een tweejarige uloschool, die in de Van Drimmelenpolder was gevestigd op het terrein van de Basant Premchandschool.

De Shri Mehta Jaiminischool, leerlingen en leerkrachten (3 april 1992)
Fotocollectie: Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

De uloschool opende haar deuren in 1974 en was in het huis vóór de mandir in de bovenverdieping gehuisvest. Later kwam deze school in de nieuwbouw achter de mandir. De eerste directeur van de uloschool was de heer Brahmadath Badloe (nu wijlen) en de laatste directeur was de heer Abdoelgafoer. Later werd de school een driejarige lbgo. De school heeft bestaan tot 1997, omdat de meeste kinderen van de basisschool voor de mulo slaagden en de school geen subsidie meer kreeg van de overheid.

Hoofdstuk 8 Statistisch overzicht van het slaagpercentage van de Arya Dewaker-scholen

Er valt niet te twisten over de resultaten van de Arya Dewaker-scholen. Dat deze scholen een wezenlijke bijdrage leveren aan het landelijk slaagpercentage geven de onderstaande tabellen aan.

Worden de resultaten van de basisscholen van de gemeente Arya Dewaker met die van het landelijke slaagpercentage vergeleken, dan blijkt dat de Arya Dewaker-scholen een proportionele inbreng hebben in het bepalen van het landelijke percentage. Dit geldt ook voor de lbgo- en muloscholen van de gemeente. Hoewel wij het nog niet wetenschappelijk kunnen onderbouwen, is het aannemelijk dat door onze onderwijsdoelstellingen het aantal hangjongeren vermindert. Dit leidt onder andere tot afname van de criminaliteit. Een groot aantal leerlingen, dat onderwijs heeft genoten op een der scholen van de gemeente Arya Dewaker, levert vandaag de dag een grote bijdrage aan de opbouw van de Surinaamse samenleving.

Noot ter verduidelijking bij het lezen van de tabellen:

Een jaar in een tabel bijvoorbeeld 2002 betekent het schooljaar 2001-2002.

Overzicht van het slaagpercentage van de basisscholen van Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Jaar	Sohansing	Piarelall	Wirjanand	Sheoratan	Ramadhar
2002	81.40%	86.36%	85.45%	72.73%	97.22%
2003	68.42%	69.23%	87.50%	70.27%	95.24%
2004	69.44%	75.00%	92.98%	87.18%	100.00%
2005	75.00%	81.80%	85.00%	61.00%	89.60%
2006	58.00%	71.80%	74.60%	67.00%	98.00%
2007	71.88%	79.16%	80.00%	64.10%	100.00%
2008	67.86%	75.00%	93.85%	85.00%	94.00%
2009	90.00%	66.67%	93.75%	70.27%	62.50%
2010	87.90%	62.50%	94.00%	85.70%	100.00%
2011	85.00%	89.60%	95.00%	70.00%	92.00%
2012	86.80%	100.00%	100.00%	70.00%	100.00%

Bron: Stg. Scholengemeenschap Arya Dewaker

Landelijk overzicht statistieken eindexamen basisscholen

Jaar	mulo	lbgo	kl 6 over	kl 6 o.s.v	s.a.
2002	56.90%	16.90%	17.80%	2.80%	5.60%
2003	55.50%	16.40%	18.70%	2.80%	5.60%
2004	52.40%	14.40%	18.40%	3.80%	5.50%
2005	56.20%	16.70%	17.60%	3.30%	5.00%
2006	56.80%	16.50%	18.40%	2.10%	5.20%
2007	50.00%	16.80%	21.90%	3.70%	7.20%
2008	39.10%	16.90%	22.80%	3.30%	7.10%
2009	55.50%	14.90%	19.80%	2.00%	4.70%
2010	63.10%	14.60%	22.70%	4.70%	4.80%
2011	57.70%	14.30%	21.20%	2.50%	4.20%
2012	61.10%	14.60%	15.90%	--	--

klas 6 over = overdoen o.s.v. = over met schooladvies s.a = schooladvies -- = geen cijfers beschikbaar ten tijde van het onderzoek.

Bron: MINOV afd. onderz. planning en monitoring van 2001 tot en met 2011 en 2012 van MINOV, afd. Examenburo

Overzicht van het slaagpercentage van de lbgo-scholen van Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Jaar	Jhauw	Shradhanand	Kalidien	LBGO Tamanredjo
2002	85.71%	81.25%	90.00%	*
2003	94.44%	70.37%	73.33%	*
2004	84.21%	65.50%	70.83%	*
2005	95.20%	82.10%	94.40%	*
2006	91.60%	100.00%	96.80%	*
2007	94.40%	82.35%	100.00%	*
2008	76.19%	90.91%	ae 88.89% / at 85.71%	*
2009	100.00%	78.00%	89.00%	*
2010	61.50%	74.00%	92.30%	*
2011	73.60%	75.90%	87.50%	*
2012	96.00%	90.90%	ae 94.70%/ at 100.00%	89.50%

*** *LBGO* Tamanredjo was een dependance van Shradhanand tot en met 2011**

Bron: Stg. Scholengemeenschap Arya Dewaker

Landelijk overzicht statistieken eindexamen lbgo

Jaar	Geslaagd
2002	--
2003	--
2004	--
2005	--
2006	--
2007	49.20%
2008	51.10%
2009	56.30%
2010	58.70%
2011	59.70%

2012	--

-- geen cijfers beschikbaar ten tijde van het onderzoek

Bron: MINOV, afd. onderzoek, planning en monitoring

Overzicht van het slaagpercentage van de muloscholen van Stichting Scholengemeenschap Arya Dewaker

Jaar	Dayanand	Sewrajsingh	Hirasing
2002	68.12%	60.00%	83.33%
2003	73.91%	81.81%	88.89%
2004	74.14%	86.05%	64.71%
2005	83.33%	82.40%	77.80%
2006	75.44%	90.20%	92.30%
2007	78.54%	86.79%	81.20%
2008	94.29%	100.00%	85.71%
2009	80.00%	90.35%	83.33%
2010	78.70%	73.80%	90.00%
2011	73.00%	74.20%	60.00%
2012	86.50%	88.00%	92.00%

Bron: Stg. Scholengemeenschap Arya Dewaker

Landelijk overzicht statistieken eindexamen mulo

Jaar	Geslaagd	Herexamen	Totaal geslaagd (na herexamen)
2002	46.10%	17.90%	64.00%
2003	53.50%	17.00%	62.60%
2004	52.60%	15.50%	59.80%
2005	49.60%	15.50%	57.90%
2006	48.80%	16.70%	57.10%
2007	47.19%	14.30%	57.30%
2008	49.10%	14.80%	58.70%
2009	54.40%	15.60%	63.20%
2010	57.00%	16.10%	66.80%
2011	48.70%	17.10%	58.10%
2012	54.60%	15.00%	63.90%

Bron: MINOV, afd. Examenbureau

8.1 Enkele vooraanstaande Surinamers voortgebracht door de gemeente Arya Dewaker

Dat het onderwijs van de gemeente Arya Dewaker zijn stempel heeft gedrukt in de Surinaamse samenleving, blijkt uit het aantal vooraanstaande personen dat onderwijs heeft genoten op een der Arya Dewaker-scholen. Enkele voorbeelden zijn:

- de heer S. Punwasi, procureur-generaal, is leerling geweest van de M.R. Dayanandschool.
- de heer M. Merhai, actuaris, is leerling geweest van de M.R. Dayanandschool.
- mevrouw S. Algoe, econoom, is leerling geweest van de M.R. Dayanandschool.
- de heer Nannan, doctor in de Technische Wetenschappen, is leerling geweest van de M.R. Dayanandschool.
- de heer G. Kandhai, leerling van de Pt. Ramadharschool, heeft gediend als minister van Openbare Werken.
- de heer Lamuré Latour, minister van Defensie, is leerling geweest van de J. Sohansinghschool.
- mevrouw S. Sitaldin, minister van Onderwijs, is leerling geweest van de Pt. Ramadharschool.
- de heer Autar, arts, is leerling geweest van de G. Sewrajsinghschool.
- mevrouw Ramkisoen, arts, is leerling geweest van de G. Sewrajsinghschool.
- mevrouw I. Hu-Ramdas, kinderboekenschrijfster, is leerling geweest van de Pt. R. Sheoratanschool.
- mevrouw Sh. Ramdas, medisch antropologe, is leerling geweest van de Pt. R. Sheoratanschool.

Bronvermelding

Lijst van geraadpleegde literatuur:

Arya Dewaker	
1979	50 jaar Arya Dewaker in kort bestek
Arya Dewaker	
1982	Korte levensbeschrijving van wijlen Pandit Ramadhar Seetaram Vaidik Sanskar Acharya
Gobardhan-Rambocus, L.	
2001	Onderwijs als sleutel tot maatschappelijke vooruitgang. Een taal- en onderwijsgeschiedenis van Suriname, 1651-1975 Zutphen: Walburg Pers
Arya Dewaker	
2001	Gedenkboek ter gelegenheid van de opening van het Multifunctioneel Centrum en Hoofdmandir
Arya Dewaker	
2004	Gedenkboek ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de Arische Vereniging Arya Dewaker

Interviews:

Schoolleiders (juli-dec 2012):

Mevrouw Rosita Nathoeni-Pherai (J. Sohansinghschool)
De heer Sjamkoemar Mangal (Pt. K. Piarelallschool)
De heer Ramkumar Kalpoe (Swami Wirjanandschool)
Mevrouw Rampatie Kasiemkhan-Lachman (Pt. R. Sheoratanschool)
De heer Soerindrekumar Lalta (Pt. Ramadharschool)
De heer Radjiz Ramjiawan (Shr. Ch. Jhauwschool)
De heer Shrutikant Ramjatan (Swami Shradhanandschool)
De heer Sarwankumar Bhawanie (LBGO Tamanredjo)

Mevrouw Soenita Gangabisoensingh (Pt. R. Kalidienschool)
De heer Wisnoeduth Bisnajak (M.R. Dayanandschool)
De heer Robert Santiperkash Ramdin (G. Sewrajsinghschool)
Mevrouw Chritrawatie Lalta (J. Hirasingschool)

Leerkrachten (oktober-dec 2012):
Oeshakumarie Sookhlall-Sewnath (J. Sohansinghschool)
Gayetrie Gopie-Garib (Pt. K. Piarelallschool)
Nirmala Gopisingh-Ramdjiawan (Swami Wirjanandschool)
Rosita Ramdin-Sewram (Pt. R. Sheoratanschool)
Kalawatie Isrie (Pt. Ramadharschool)
Ismene Mangal (Pt. Ramadharschool)
Indradevie Mohan-Abhelakh (Shr. Ch. Jhauwschool)
Anushka Gharbarran (Swami Shradhanandschool)
Ashwin Totasing (Swami Shradhanandschool)
Sherien Kasi (Swami Shradhanandschool)
Jharia Mardjo (Swami Shradhanandschool)
Remesar Soesma (Swami Shradhanandschool)
Susan Djojokarto (LBGO Tamanredjo)
Diepchander Autar (Pt. R. Kalidienschool)
Lily Makhan (Pt. R. Kalidienschool)
Mohinie Hardwarsing-Dataram (M.R. Dayanandschool)
Sarmila Ramjatan-Ramlal (G. Sewrajsinghschool)
Chiquita Kalpoe-Mahabiersing (J. Hirasingschool)

Leerlingen (oktober-december 2012):
Maitri Seepersaud en Tanisha Benschop (J. Sohansinghschool)
Aaisjah Sakridan en Roan Palje (Pt. K. Piarelallschool)
Gianni Dikoen en Sunaina Raghoenath (Swami Wirjanandschool)
Valencia Sloote, Ritika Ramharakh, Muwinse Fing-Fing, Simone Banga, Sonia Singh, Pawan Nandoe en Virindija Bhola (Pt. R. Sheoratanschool)
Anjalie Sahiboe en Eurmika Helderberg (Pt. Ramadharschool)
Rashna Bhagwandien en Loreen Peiter (Shr. Ch. Jhauwschool)
Madwie Datai en Marcus Ceder (Swami Shradhanandschool)

Tiffany Resopawiro (LBGO Tamanredjo)
Rinesh Doebrie (Pt. R. Kalidienschool)
Priya Bansradj (M.R. Dayanandschool)
Roën Soedarmo (G. Sewrajsinghschool)
Joelaika Soerosemito (G. Sewrajsinghschool)
Shariska Sewrattan en Faudeas Melgibessonn (J. Hirasingschool)

De heer Radjen Khedoe (15 juli 2012)
Pandit Soeryapal Ramjatan (19 augustus 2012)
Mevrouw Oesha Jiawan (2 oktober 2012)
Pandita Tara Badloe-Poeran (2 oktober 2012)
Mevrouw Gokoel (2 oktober 2012)
Mevrouw Gieta Raghoe (13 oktober 2012)
MINOV, afd. Examenbureau (oktober 2012)
De heer Nathoenie (9 november 2012)
De heer Radjesh Sewram (19 november 2012)
De heer Henk Dwarka (28 november 2012)
Mevrouw Florine Sidoel-Kromoresmo (28 november 2012)
Mevrouw Bhamawatie Jhauw-Kalpoe (3 december 2012)
De heer Rudolf S. Hirasing (4 december 2012)
Pandit Chandiram Makka (5 december 2012)
Pandit Soekhdew Hoebba (6 december 2012)
De heer Soenderpersad Kalidien (7 december 2012)
De heer Mitredew Goerdin (21 december 2012)
De heer Soeroedj Raghoebarsing (21 december 2012)
De heer Ramsaroep Bansradj (3 januari 2013)
De heer Ramon Ramnewash (8 januari 2013)

Internet:

http://nl.wikipedia.org/wiki/ Arya_Samaj (10 november 2012, 9.00 p.m.)
http://www.aryadewakerscholen.org (10 november 2012, 9.00 p.m.)
http://www.emis-sr.org (15 november 2012, 9.10 a.m.)

http://www.wikipedia.org (16 november 2012, 9.00 a.m.)
http://www.ohmnet.nl/artikelen/van-indiase-immigrant-tot-hollandse-hindoe/ (17 november 2012, 11.00 a.m.)
http://www.geheugenvannederland.nl, (20 november 2012, 10.00 a.m.)
http://chbspschool.com/ (21 november 2012, 8.30 am.)
http://caraibischeletteren.blogspot.com (21 november 2012, 9.00 a.m.)
http://www.hindujagruti.org/articles/86.html (21 november 2012, 9.30 a.m.)
http://www.aryasamajhouston.org (22 november 2012, 9.30 a.m.)
http://www.nickerie.com/nickerie/nick01.htm (2 december 2012, 10.25 a.m.)
http://www.clker.com (28 januari 2013, 10.30 a.m.)

Over de auteur

Indra Hu-Ramdas is in het dagelijks leven huisvrouw en moeder van twee zoons. Schrijven is haar hobby. In 2002 debuteerde zij als kinderboekenschrijfster met ‘Leena en Jopie ontmoeten Sisi, de luie poes’ uit de serie ‘De avonturen van Leena en Jopie’. Ondertussen heeft zij al tien kinderboeken op haar naam staan. In 2012 is zij uitgeroepen tot schrijfster van het jaar.

De keuze om een boek te schrijven over de geschiedenis van de Arya Dewaker-scholen was gauw door haar gemaakt, aangezien zij met plezier over en voor de jeugd schrijft. Ook heeft de auteur als kind op een Arya Dewaker-school (de Pt. Ramdoekhie Sheoratanschool) onderwijs genoten en dat gaat haar altijd bijblijven. De waarden en normen die zij van de school heeft meegekregen spelen een belangrijke rol in haar denken en handelen als mens.

Het schrijven van dit boek is voor Indra Hu-Ramdas ook een enorme uitdaging geweest. Zij is als kinderboekenschrijfster in een heel ander wereld van het schrijven binnengestapt. Dit boek is het bewijs ervan.